

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE**



**STAN SANITARNY  
POWIATU  
ZIELONOGÓRSKIEGO  
w 2022 ROKU**

**Zielona Góra, marzec 2023 rok**

**Opracowano:**

**w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej**

**w Zielonej Górze**

**Zespół autorski:**

*Liliana Gintowt, Joanna Adamczyk, Agata Aleksandrowicz,*

*Maria Chrucka-Krzeszowska, Agnieszka Ganczar,*

*Marcin Kozłowski, Alicja Nikodem*

*Barbara Stadnik, Aneta Tonder*

*Monika Pikoń*

**Opracowanie i korekta:**

*Maria Horożaniecka*

*Ewa Podgórska*

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE**

***Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze***

***ul Jasna 10***

***65-470 Zielona Góra***

***Tel: 068325 46 71 do 75, fax. 0683514796***

***<http://www.gov.pl/wewb/psse-zielona-gora>***

***<http://www.bip.wsse.gorzow.pl/pssezielonagora/>***

***e-mail: [psse.zielonagora@sanepid.gov.pl](mailto:psse.zielonagora@sanepid.gov.pl)***



Jako Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez opracowanie i wdrażanie programów i planów działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Lubuski. Obszarem jej działania jest Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi dwa oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;



4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – *„Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.”*

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne .

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, poprzez badanie próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie parametrów fizycznych i chemicznych środowiska pracy oraz badanie próbek materiału biologicznego między innymi w kierunku wykrywania bakterii *Salmonella sp.* i *Shigella sp.*

Działalność laboratoryjna prowadzona jest w oparciu o system zarządzania zgodny z PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 – *„Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*.

Od 1 lipca 2005 r. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 622 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który stanowi potwierdzenie



kompetencji laboratorium do wykonywania badań w obszarach badań wody, mikrobiologii medycznej i środowiska pracy. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny uzyskał przedłużenie akredytacji do 30 czerwca 2025 roku. W ramach uczestnictwa laboratorium w krajowym systemie akredytacji przeprowadzane są coroczne oceny auditorów Polskiego Centrum Akredytacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje i wewnętrznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną poprzez inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz popularyzację zasad higieny, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej wraz z metodami zapobiegania chorobom i uzależnieniom. W tym celu realizuje wiele programów profilaktycznych, organizuje dni otwarte, w czasie których wszyscy zainteresowani, a przede wszystkim młodzież szkolna, mają możliwość zapoznania się z zakresem działalności naszej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze

mgr inż. Dorota Baranowska

# Spis treści

## SPIS TREŚCI

<b>I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE Wybranych CHOROÓB ZAKAŻNYCH</b>	<b>7</b>
1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	8
2. Choroby szerzące się drogą pokarmową	8
2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami <i>Salmonella</i>	8
2.2. Nosiciele pałeczek <i>Salmonella</i>	9
2.3 Salmonelloza, inne zakażenia pozajelitowe	9
2.4. Salmonelloza – posocznica	9
2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>E. coli</i>	9
2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – <i>Campylobacter</i>	9
2.7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i>	9
2.8. Inne bakteryjne zakażenia jelit wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	9
2.9. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – nieokreślone	9
2.10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	10
2.11. Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe – nieokreślone	10
2.12. Gardioza (Lamblioza)	10
2.13. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	10
2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	10
2.15. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone	10
2.16. Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	10
2.17. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	10
2.18. Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	10
3. Zakażenia krwiopochodne	11
3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV	11
3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	11
4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne	11
4.1. Inne postacie tężca	11
4.2. Ospa wietrzna	11
4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	11
4.4. Krztusiec	11
4.5. Grypa	11
4.6. Gruźlica	13
4.7. Mikobakteriozy	13
5. Choroba meningokokowa	13
6. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	13
7. Choroby odzwierzęce	14
7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliźnie	14
7.2. Borelioza – choroba z Lyme	14
7.3. Tularemia	14
8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym	14
8.1. Szkarlatyna	14
8.2. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	15
8.3. Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	15
8.4. Choroby przenoszone drogą płciową	15
9. Zakażenia SARS-CoV-2	15
10. Encefalopatie gąbczaste – Choroba Creutzfeldta–Jacoba	16
11. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis	16
12. Realizacja planów	16
13. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)	16
Podsumowanie	16
<b>II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH</b>	<b>17</b>
1 Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	18
1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych	18
1.2 Szpitale	19
1.3 Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.	22
1.4 Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki	23
1.4.1 Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie	24
1.4.2 Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków	24
1.4.3 Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek	25
1.5 Działalność kontrolno-represyjna	25
Podsumowanie	25

## Spis treści

<b>III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ</b>	<b>26</b>
1. Informacje ogólne	27
2. Stan sanitarny wybranych obiektów	27
2.1. Placówki zapewniające całodobową opiekę	27
2.2. Noclegownie dla bezdomnych	27
2.3. Hotele motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska.	28
2.4. Inne obiekty, w których świadczone są obiekty hotelarskie	28
2.5. Zakłady fryzjerskie	29
2.6. Zakłady kosmetyczne.	29
2.7. Zakłady tatuażu	31
2.8. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.	31
2.9. Dworce PKP, PKS	31
2.10. Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	32
2.11. Cmentarze	32
2.12. Zakłady karne i areszty	32
2.13. Inne obiekty użyteczności publicznej	33
2.14. Imprezy Masowe.	33
2.15. Inne	33
Podsumowanie.	33
<b>IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH</b>	<b>35</b>
1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	35
1.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze	35
1.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	40
1.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu	40
1.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	40
1.5. Funkcjonowanie systemu RASFF	41
1.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności	42
1.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	43
1.6. Działalność kontrolno-represyjna	44
Podsumowanie	44
<b>V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH</b>	<b>46</b>
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczy	47
1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów	47
1.2. Warunki do utrzymania higieny	47
1.3. Czasowe ograniczenia <i>funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19</i>	47
1.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	48
1.5. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych	48
1.6. Dożywianie dzieci i młodzieży	48
1.7. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych	49
1.8. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych	49
1.9. Higiena procesu nauczania	50
1.10. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka	50
1.11. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych	50
1.12. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach	51
1.13. Wypoczynek dzieci i młodzieży	51
1.14. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023	52
1.15. Działania kontrolne i represyjne	52
Podsumowanie	53
<b>VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY</b>	<b>55</b>
1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy	56
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy	56
1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	60
1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi	60
1.5. Nadzór nad kosmetykami	61
1.6. Choroby zawodowe	61
Podsumowanie	62
<b>VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA</b>	<b>64</b>
1. Wstęp	65
2. Zaopatrzenie ludności w wodę	66
3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych	67
4. Analiza przekroczeń fizyko – chemicznych	68
5. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp	69



## Spis treści

Podsumowanie	70
<b>VIII STAN SANITARNY KOĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁYWALNI</b>	<b>71</b>
1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli	72
2. Stan sanitarny basenów kąpielowych	73
Podsumowanie	75
<b>IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO</b>	<b>76</b>
1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	77
1.1 Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	77
1.1.1 Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie	78
1.1.2 Opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	80
1.1.3 Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	82
1.1.4 Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	83
1.1.5 Kontrole obiektów i wizje terenowe	83
Podsumowanie	84
<b>X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ</b>	<b>85</b>
1.1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	86
1.2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne	86
I. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI	86
1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”	86
II. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU	86
1. Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu	86
2. Program „Czyste powietrze wokół nas	87
3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”	87
4. Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuc palenie między bajki	87
III. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH	87
1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	87
2. Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy	88
3. Tydzień profilaktyki dla chorób zakaźnych.	88
IV. PROFILAKTYKA UZALEŻNIENI OD ALKOHOLU, TYTONIU i INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH I25	88
1. Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom	88
V. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW	89
1. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów	89
VI. INNE DZIAŁANIA	89
1. Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy	89
2. Światowy Dzień Zdrowia	89
3. Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie	89
4. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	90
5. Kampania edukacyjna „Lekki Tornister	90
6. Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność	90
7. Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka	90
1.3 Współpraca	91
Podsumowanie	91
<b>XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA</b>	<b>92</b>
1. Kierunki i zakresy badań	93
2. Badania laboratoryjne	96
2.1 Badania środowiskowe	96
2.2 Badania środowiska pracy	100
2.3 Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	101
Podsumowanie	103



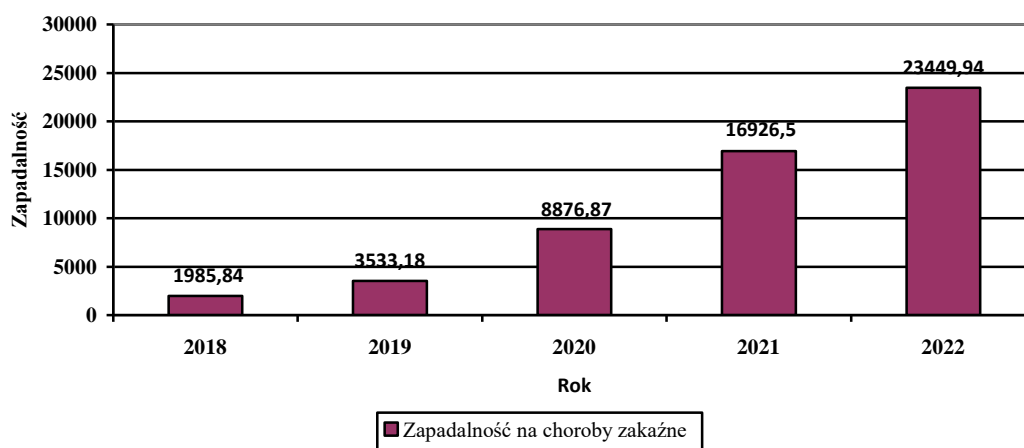
<https://www.chemistryworld.com/news/small-molecule-finds-flu-viruss-weak-spot/3010213.article>

# **I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH**

## 1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Dane epidemiologiczne w niniejszym sprawozdaniu zostały zgromadzone na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez lekarzy, którzy rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, określonej na podstawie ustawy z dnia 05.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1657 ze zm.) i przedstawione w formie graficznej oraz tabelarycznej.

W 2022 roku zarejestrowano ogółem **17704** zachorowania na choroby zakaźne. Jest to o **4925** przypadków zachorowań więcej od roku 2021, co stanowi wzrost ilości zachorowań o 72%. W roku 2021 zarejestrowano **12779** zachorowań



Wykres nr 1. Zapadalność na choroby zakaźne zarejestrowane w powiecie ziemskim w latach 2018-2022.

W niniejszym opracowaniu, obliczając wskaźnik zapadalności, posłużono się danymi uzyskanymi w Urzędzie Statystycznym w Zielonej Górze. Na terenie powiatu ziemskiego zamieszkuje **75497 osób** w tym 38.303 tys. kobiet i 37.194 tys. mężczyzn. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze obejmuje nadzorem powiat ziemski – zielonogórski. Ludność powiatu zamieszkuje w 9 gminach, tj.: gm. Sulechów, gm. Nowogród Bobrzański, gm. Kargowa, gm. Czerwieńsk, gm. Świdnica, gm. Babimost, gm. Bojadła, gm. Trzebiechów i gm. Zabór.

## 2. Choroby szerzące się drogą pokarmową

### 2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*

W omawianym 2022 roku oraz w 2021 roku zarejestrowano po 5 przypadków zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki z grupy *Salmonella* (zap. 12,49).

Trzy osoby hospitalizowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. Z otoczenia osób chorych przebadano 10 osób. Czynnikiem etiologicznym powyższych zachorowań były pałeczki typu:

- *Salmonella enteritidis* – w 3 przypadkach,
- *Salmonella spp.* – w 2 przypadkach.

Najwięcej zachorowań odnotowano w grudniu 2022 roku.

## **2.2. Nosiciele pałeczek *Salmonella***

W 2022 roku zarejestrowano 2 nosicieli pałeczek z rodzaju *Salmonella*, w obu przypadkach wystąpiło zakażenie bezobjawowe. W pierwszym przypadku zakażenie wykryto przy wykonywaniu badań do celów sanitarno-epidemiologicznych, natomiast w drugim w trakcie wykonywanych badań diagnostycznych. W obu przypadkach nosicielstwo wywołane było szczepem *Salmonella enteritidis*.

## **2.3 Salmonelloza, inne zakażenia pozajelitowe**

W 2022 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na inne zakażenia pozajelitowe wywołane pałeczkami z rodzaju *Salmonella* (zap. 0,93). Pałeczki *Salmonella norwich* oraz *Salmonella oslo* wyizolowano u kobiety (66 lat) z płynu surowiczego z rany na nodze. Kobieta była hospitalizowana.

## **2.4. Salmonelloza – posocznica**

W 2022 roku nie zarejestrowano zachorowania na posocznicę wywołaną pałeczkami *Salmonella*.

## **2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *E. coli***

W 2022 roku odnotowano 3 przypadki zachorowań na zakażenia bakteryjne wywołane pałeczką *Escherichia coli* u dwóch mężczyzn (w wieku 1 lat i 4 lat) oraz jednej kobiety (6 lat). Wszystkie osoby były hospitalizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. Odnotowano wzrost ilości zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym nie zarejestrowano żadnego przypadku.

## **2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – *Campylobacter***

W 2022 roku wystąpiły 2 zakażenia wywołane bakterią *Campylobacter*, u 2 kobiet (16 lat, 74 lat). W roku poprzednim zarejestrowano 1 zakażenie powyższym czynnikiem chorobotwórczym.

## **2.7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica***

W roku 2022 nie zarejestrowano przypadków zachorowań wywołanych przez *Yersinia enterocolitica*.

## **2.8. Inne bakteryjne zakażenie jelit wywołane przez *Clostridioides difficile***

W 2022 roku zarejestrowano 15 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez bakterię *Clostridioides difficile*, w tym 7 mężczyzn i 8 kobiet. Wszystkie osoby hospitalizowano. Stanowi to wzrost ilości zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym nie zarejestrowano zachorowań.

## **2.9. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – nieokreślone**

W roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe – nieokreślone.

#### **2.10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2**

W 2022 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat dwóch. W poprzednim roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na tę jednostkę chorobową.

#### **2.11. Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe – nieokreślone**

W 2022 roku nie zarejestrowano innych bakteryjnych zatruc pokarmowych – nieokreślonych, natomiast w poprzednim roku zarejestrowano 19 zachorowań.

#### **2.12. Gardioza (Lamblioza)**

W 2022 i 2021 roku nie zarejestrowano zachorowań na gardiozę.

#### **2.13. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy**

W roku sprawozdawczym 2022 zarejestrowano łącznie 106 zachorowań. Stanowi to duży wzrost w stosunku do roku poprzedniego, ponieważ w roku 2021 zarejestrowano 4 zachorowania. Spośród wszystkich zachorowań 62 osoby było hospitalizowane, natomiast pozostałe 44 osoby były leczone ambulatoryjnie.

#### **2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy**

W porównaniu do 2021 roku, w 2022 roku wystąpił spadek ilości zachorowań wywołanych przez norowirusy o 3 przypadki. W roku 2022 zarejestrowano 6 przypadków. Wszystkie zakażenia wystąpiły wśród osób nieletnich, przeważającą grupę wiekową stanowią dzieci do lat 5. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

#### **2.15. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone**

W 2022 roku zarejestrowano 43 zachorowania na tę jednostkę chorobową, 8 osób hospitalizowano. Jest to znaczny spadek do roku 2021, w którym zarejestrowano 18 zachorowań.

#### **2.16. Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone**

W roku 2022 zarejestrowano 4 wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone. Na terenie powiatu wystąpiły 4 zakażenia, w tym 2 mężczyzn (1 lat i 7 lat) oraz 2 kobiety (5 lat i 6 lat). Trzy osoby były leczone ambulatoryjnie, 1 osoba leczona była w warunkach szpitalnych.

#### **2.17. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2**

W roku sprawozdawczym 2022 wystąpiły 34 zakażenia, co stanowi wzrost liczby zachorowań w porównaniu do roku 2021, kiedy zarejestrowano 10 przypadków.

#### **2.18. Biegunka i zapalenia żołądkowo–jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**

W 2022 roku zarejestrowano 138 przypadków biegunek i zapaleń żołądka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Jest to o 111 zachorowań więcej niż w roku poprzednim, w którym zarejestrowano 27 przypadków, 22 zachorowania dotyczyły dzieci do lat 2.

### **3. Zakażenia krwiopochodne**

#### **3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV**

W 2022 roku zarejestrowano 1 nowe zakażenie wirusem HIV, u mężczyzny w wieku 47 lat. Pacjent był hospitalizowany. W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano spadek nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV o 4 przypadki w stosunku do roku 2021.

#### **3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności**

W roku 2022, podobnie jak w roku 2021, nie zarejestrowano zachorowań na AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności.

### **4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne**

W 2022 r. na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zielonej Górze nie odnotowano zachorowań na błonicę, różyczkę i poliomyelitis.

#### **4.1. Inne postacie tężca**

W roku 2022 i 2021 nie zarejestrowano zachorowań na inne postaci tężca.

#### **4.2. Ospa wietrzna**

W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 326 zachorowań na ospę wietrzną. Jest to znaczny wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym to zarejestrowano 84 zachorowania, co stanowi 25,8% tegorocznych zachorowań. W 2022 roku zachorowało 181 kobiet i 145 mężczyzn. Hospitalizowano jedną dziewczynkę w wieku 0 lat. Pozostałe osoby leczono ambulatoryjnie.

Spośród ww. chorych ogółem zaszczepiono 2 osoby, obie przyjęły dwie dawki.

#### **4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)**

W 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań na tę jednostkę chorobową, W roku 2021 odnotowano 1 zachorowanie.

#### **4.4. Krztusiec**

W roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową, podobnie jak w roku poprzednim.

#### **4.5. Grypa**

W 2022 roku zarejestrowano 13153 zachorowania na grypę. Jest to prawie dwukrotny wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym zachorowało 7485 osób. Wszystkie zakażenia zostały rozpoznane na podstawie objawów chorobowych.

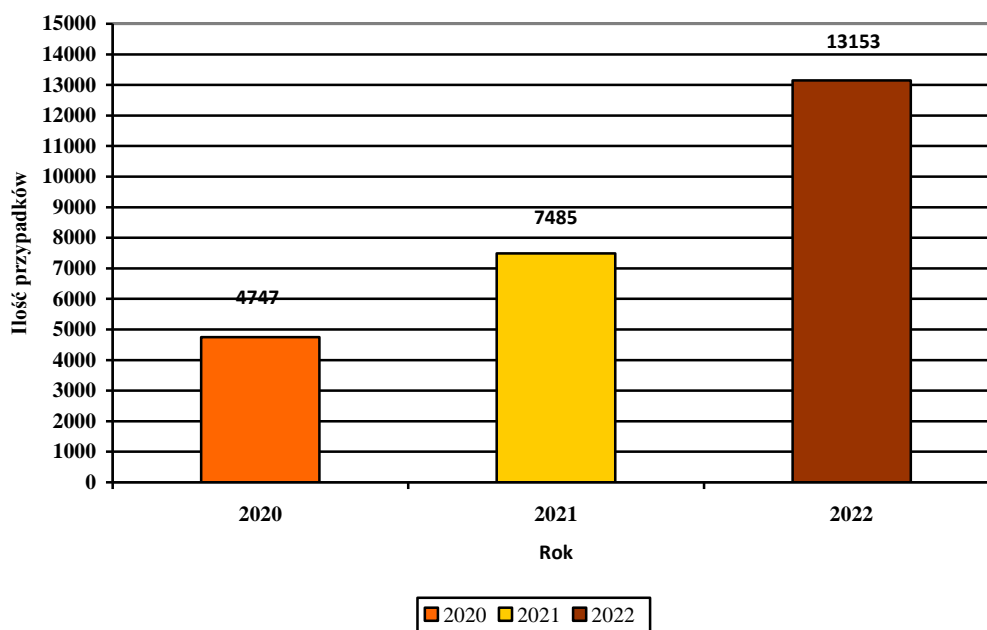
## Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

Liczba zachorowań w poszczególnych miesiącach kształtowała się następująco:

- Styczeń – 979 przypadków
- Luty – 895 przypadków
- Marzec – 1177 przypadków
- Kwiecień – 637 przypadków
- Maj – 1172 przypadki
- Czerwiec – 502 przypadki
- Lipiec – 552 przypadki
- Sierpień – 419 przypadków
- Wrzesień – 837 przypadków
- Październik – 1491 przypadków
- Listopad – 1273 przypadki
- Grudzień – 3219 przypadków.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 0 do 4 lat 3230 zachorowania
- od 5 do 14 lat 3793 zachorowania
- od 15 do 64 lat 5380 zachorowań
- od 65 lat i powyżej 750 zachorowań



Wykres nr 1 Ilość zachorowań na grypę zarejestrowanych w powiecie ziemskim w latach 2020–2022.



#### **4.6. Gruźlica**

W roku 2022 zarejestrowano 14 przypadków wystąpienia gruźlicy. Jest to wzrost zachorowań w stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego, w którym, nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 30 do 34 lat           1 osoba,
- od 35 do 39 lat         2 osoby,
- od 40 do 44 lat         3 osoby,
- od 50 do 54 lat         1 osoba,
- od 55 do 59 lat         3 osoby,
- od 60 do 64 lat         1 osoba,
- od 65 do 74 lat         2 osoby,
- powyżej 75 lat         2 osoby.

#### **4.7. Mikobakteriozy**

W roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na mykobakteriozę, u kobiety w wieku 71 lat. W roku 2021 nie rejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

Czynnikiem etiologicznym powyższego zachorowania było *Mycobacterium avium*.

### **5. Choroba meningokokowa**

W roku sprawozdawczym 2022 wystąpiło jedno zachorowanie na chorobę wywołaną przez meningokoki. W roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową. Do zakażenia drobnoustrojem doszło u rocznego dziecka płci męskiej. Dziecko nie było szczepione przeciwko meningokokom. Wykonano badanie krwi, z której wyhodowano *Neisseria meningitidis* grupy „B”. Chory był hospitalizowany.

### **6. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae***

W 2022 roku zarejestrowano 12 zachorowań na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*.

W poprzednim roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek.

Zachorowania przebiegały pod postacią:

- Posocznicy – zachorowało 7 osób, w tym 4 mężczyzn i 3 kobiety.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 40 do 44 lat           1 zachorowanie,
- od 60 do 64 lat         1 zachorowanie,
- od 65 do 74 lat         1 zachorowanie,
- powyżej 75 lat         4 zachorowania,

- Innej choroby określonej i nieokreślonej – 7 zachorowań, u 5 mężczyzn i 2 kobiet.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:



od 40 do 44 lat	1 zachorowanie,
od 55 do 59 lat	1 zachorowanie,
od 65 do 74 lat	1 zachorowanie,
powyżej 75 lat	4 zachorowania.

- Zapalenia opon mózgowych – zarejestrowano 1 zachorowanie, u mężczyzny w wieku 30 lat.

Wszystkie osoby chore poddano hospitalizacji w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. Rozpoznanie potwierdzono badaniami laboratoryjnymi.

## **7. Choroby odzwierzęce**

### **7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliznie**

W 2022 roku zarejestrowano 10 przypadków narażenia na zakażenie wścieklizną w wyniku kontaktu ze zwierzętami. W związku z pokąsaniem przez zwierzę powzięto decyzję o przeprowadzeniu szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie. Zaszczepiono wszystkie osoby. W roku poprzednim ogółem przeciwko wściekliznie zaszczepiono 9 osób.

Powodem narażenia był kontakt ze zwierzętami domowymi lub dzikimi, tj. z:

- psem 5 osób,
- kotem 3 osoby,
- jeżem 1 osoba,
- szczurem 1 osoba.

Dodatkowo od lekarzy weterynarii otrzymano informacje o poddaniu zwierząt obserwacji w kierunku możliwego wystąpienia wścieklizny.

### **7.2. Borelioza – choroba z Lyme**

W 2022 roku zarejestrowano 12 zachorowań na boreliozę. Wystąpił wzrost zachorowań na tę jednostkę chorobową o 10 przypadków w stosunku do roku 2021. W 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań na neuroboreliozę.

### **7.3. Tularemia**

W 2022 zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na tularemię, u jednego mężczyzny w wieku 55 lat – obecność przeciwciał dla antygenu *Francisella tularensis*. Mężczyzna hospitalizowany był w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. W roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

## **8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym**

### **8.1. Szkarlatyna**

W 2022 roku zarejestrowano 13 zachorowań na szkarlatynę. W porównaniu do 2021 roku, w którym zarejestrowano 2 zachorowania, zaobserwowano wzrost liczby zachorowań.

## **8.2. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes***

W 2022 roku odnotowano 11 zachorowań wywołanych *Streptococcus pyogenes*. 10 zachorowań wystąpiło pod postacią róży, 1 zachorowanie pod postacią innej choroby określonej i nieokreślonej, z tego 8 osób hospitalizowano, 3 osoby były leczone ambulatoryjnie.

## **8.3. Choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae***

W 2022 roku zarejestrowano 1 zakażenie wywołane przez *Haemophilus influenzae* w postaci innej określonej lub nieokreślonej, u 55-letniego mężczyzny, który był hospitalizowany w Szpitalu Wielospecjalistycznym w Nowej Soli. W 2021 roku nie zarejestrowano zakażeń wywołanych przez *Haemophilus influenzae*

## **8.4. Choroby przenoszone drogą płciową**

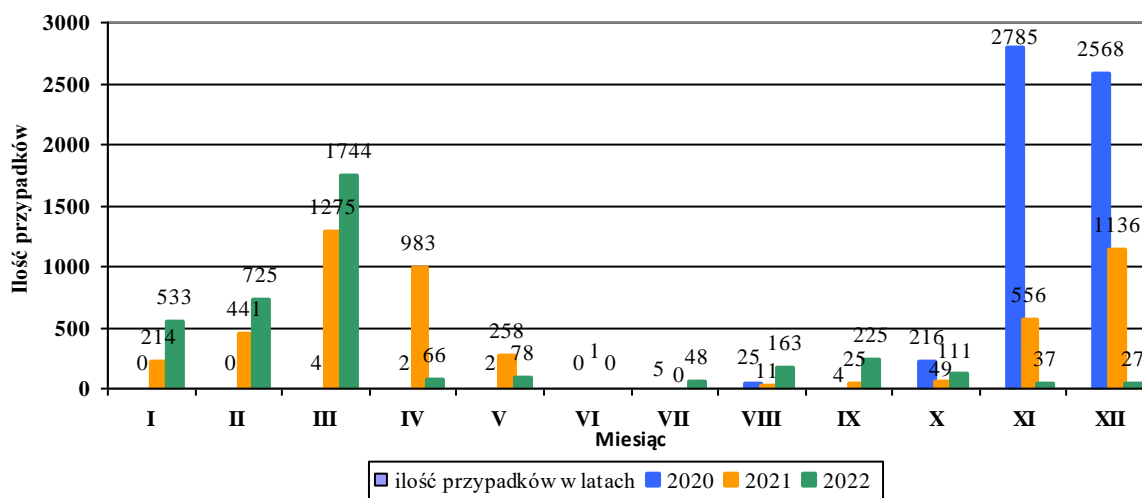
W roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek wystąpienia chorób przenoszonych drogą płciową. Była to kiła nieokreślona u kobiety w wieku 61 lat. Pacjentka była leczone ambulatoryjnie. W roku ubiegłym nie rejestrowano zachorowania na powyższą jednostkę chorobową.

## **9. Zakażenia SARS-CoV-2**

W 2022 roku zarejestrowano 3757 zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Jest to o 1186 mniej przypadków niż w roku poprzednim, w którym zarejestrowano 4943 zachorowania, hospitalizowano 78 osób.

Ilość zachorowań w poszczególnych miesiącach w roku 2022:

- Styczeń            533;    hosp. – 13,
- Luty                725;    hosp. – 7,
- Marzec            1744;   hosp. – 34,
- Kwiecień        66;     hosp. – 0,
- Maj                78;     hosp. – 0,
- Czerwiec        0;      hosp. – 0,
- Lipiec            48;     hosp. – 7,
- Sierpień        163;    hosp. – 8,
- Wrzesień        225;    hosp. – 3,
- Październik    111;    hosp. – 4,
- Listopad        37;     hosp. – 2,
- Grudzień        27;     hosp. – 0.



Wykres nr 2 Ilość zachorowań na COVID-19 zarejestrowana w powiecie ziemskim z podziałem na miesiące w latach 2020–2022.

## 10. Encefalopatie gąbczaste – Choroba Creutzfeldta–Jacoba

W 2022 i 2021 roku nie zarejestrowano zachorowania na powyższą jednostkę chorobową.

## 11. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis

W 2022 roku monitorowano sytuację zachorowań przebiegających z ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci do 15 roku życia i wysyłano do WSSE w Gorzowie Wlkp. tygodniowe meldunki o aktualnej sytuacji epidemiologicznej. W omawianym okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań przebiegających z porażeniami wiotkimi u dzieci do 15 roku życia. Personel medyczny instruowano o zasadach działania w przypadku rozpoznania ostrych porażen wiotkich u dzieci do 15 roku życia.

## 12. Realizacja planów

Powierzone zadania i obowiązki w zakresie zwalczania chorób zakaźnych realizowano w ograniczonym zakresie ale zgodnie z wytyczonym i zatwierdzonym planem pracy na rok 2022. Ogółem w roku sprawozdawczym zarejestrowano **17704** zachorowania na choroby zakaźne i przeprowadzono **3839** wywiadów epidemiologicznych. Uczestniczono w kontrolach kompleksowych szpitali, podmiotów leczniczych oraz kontrolach interwencyjnych.

## 13. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2022 r. zarejestrowano 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych. Wszystkie niepożądane odczyny poszczepienne zarejestrowano jako odczyny łagodne.

## Podsumowanie

W 2022 roku zarejestrowano 17704 zachorowania na choroby zakaźne czyli o 5000 więcej przypadków w porównaniu do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 12704 zachorowania. Przyczyną wzrostu zachorowań był znaczny wzrost zachorowań na grypę oraz inne choroby występujące wśród dzieci w tym m.in. ospa wietrzna czy wirusowe zakażenia wywołane przez rotawirusy, jak również wciąż trwająca pandemia wywołana wirusem SARS-CoV-2. W roku 2022

*Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych*

wystąpił znaczący wzrost zachorowań na grypę, z 7485 przypadków w 2021 roku do 13152 w 2022 roku, co stanowi 74,3% wszystkich zachorowań w roku 2022, i jest to o 5667 przypadków więcej niż w roku poprzednim. Zarejestrowano 3757 zachorowań na COVID-19, co stanowi 21,2% wszystkich zachorowań, choć jest to mniej niż w roku 2021 o 1186 przypadków. Znacząco wzrosła ilość jelitowych zakażeń wirusowych wywołanych przez rotawirusy z 4 przypadków w 2021 roku do 106 w roku 2022. Kolejną jednostką chorobową, w przypadku której odnotowano duży wzrost zachorowań, jest ospa wietrzna. W 2021 roku zarejestrowano 84 zachorowania, natomiast w 2022 roku zarejestrowano 326 przypadków, tj. o 242 przypadki więcej. Wzrosła również liczba przypadków gruźlicy, z 1 w 2021 roku do 14 w 2022 roku.

Lp.	Jednostka chorobowa	Powiat Ziemski	
		Liczba przypadków	Zapadalność
1	Salmonellozy - zatrucia pokarmowe	5	6,62
2	Salmonelloza - posocznica	0	0,00
3	Salmonelloza inne zakażenia pozajelitowe	1	1,32
4	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i>	3	3,97
5	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe - wyw. przez <i>Campylobacter</i>	2	2,65
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0,00
7	Inne bakteryjne zakażenie jelit. - wyw. przez <i>Clostridium difficile</i>	15	19,87
9	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe - u dzieci do lat 2	1	0,13
11	Gardioza (lambioza)	0	0,00
12	Wirusowe zakażenia jelitowe wyw. przez rotawirusy	106	140,40
13	Wirusowe zakażenia jelitowe wyw. przez norowirusy	6	7,95
14	Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	43	56,96
15	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	4	5,30
16	Wirusowe zakażenia jelitowe - u dzieci do lat 2	40	5,30
17	Biegunka ogółem	138	182,79
18	Biegunka u dzieci do lat 2	22	2,91
19	Tularemia	1	1,32
21	Gruźlica	14	18,54
22	Mikobakterioza	1	1,32
23	Listeriozy	0	0,00
25	Płonica	13	17,22
26	Choroba meningokokowa - posocznica	1	1,32
27	Róża	11	14,57
28	Choroba wyw. przez <i>Streptococcus pyogenes</i> inna określona i nieokreślona	1	1,32
29	Legionella	0	0,00
30	Kiła nieokreślona	1	1,32
32	Rzeżączka	0	0,00
33	Choroba z Lyme (krętkowica kleszczowa) ogółem	12	15,89
36	Pokąsanie przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę	10	13,25
39	Ospa wietrzna	326	431,81
44	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,32
45	Świnka	0	0,00
46	Zapalenie opon - wyw. przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1,32
47	Posocznica - wyw. przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	7	9,27
48	Choroba - wyw. przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inna określona	7	9,27
49	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> inna określona i nieokreślona	1	1,32
50	Bakteryjne Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone	0	0,00
53	Grypa ogółem	13153	17421,88
54	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3757	4976,36
<b>OGÓLEM zachorowań</b>		<b>17704</b>	<b>23449,94</b>
<b>OGÓLEM zachorowań bez grypy</b>		<b>4551</b>	<b>6028,05</b>
<b>OGÓLEM zachorowań bez SARS-CoV-2 (COVID-19)</b>		<b>13947</b>	<b>18473,58</b>

Tabela nr 1. Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na choroby zakaźne zarejestrowane w roku 2022 z podziałem na powiat grodzki i ziemski.



*Szpital Rehabilitacyjno- Leczniczy dla Dzieci w Wojnowie  
<http://powiat-zielonogorski.pl/pl/Powiat/Powiatowe-jednostki-organizacyjne/Szpital-Rehabilitacyjno-Leczniczy-dla-Dzieci-w-Wojnowie>*

## **II.STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH**

## **1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą**

W 2022 r. na obszarze powiatu ziemskiego zewidencjonowano 96 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 4 obiekty lecznicze wykonujące stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 44 obiekty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 48 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarских.

Skontrolowano 35 obiektów prowadzących działalność leczniczą (38,54%), w tym:

- 4 obiekty, w których wykonywane są stacjonarne świadczenia zdrowotne (100%),
- 24 obiekty, w których wykonywane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (54,54%),
- 7 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarских (16,66%).

### **1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych**

W tej grupie podmiotów zewidencjonowano 4 obiekty, tj.:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;
- Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie, Wojnowo 7A;
- Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży SPZOZ w Zaborze, ul. Zamkowa 1;
- Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „URO-LASER” W. Zwierzyński i M. Drozd Lekarska Spółka Partnerska w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;

W obiektach przeprowadzono 9 kontroli. Wydano 2 decyzje nakazujące podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu techniczno-sanitarnego i warunków pracy oraz 19 zaleceń pokontrolnych. Wymienione podmioty lecznicze podobnie jak i podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych o charakterze ambulatoryjnym są zobowiązane spełniać warunki sanitarno-funkcjonalne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 402). Zakładami spełniającymi wymagania rozporządzenia w tej grupie są: SPZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, ul. Zamkowa 1; Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie, Wojnowo 7A; Pozostałe zakłady nie spełniają wymagań sanitarno-funkcjonalnych, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 402). W związku z powyższym w stosunku do podmiotów niespełniających w/w. wymagań prowadzone jest postępowanie administracyjne.



## **1.2. Szpitale**

### **SPZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, ul. Zamkowa 1**

W 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 1 kontrolę sprawdzającą. Wydana decyzja administracyjna nakazywała wykonanie nieprawidłowości do dnia 28 lutego 2023 r. oraz częściowo umarzająca postępowanie po przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej, która potwierdziła wykonanie nieprawidłowości ujętych w piśmie placówki. Ponadto wydano 1 decyzję opłatową.

Szpital mieści się w kompleksie pałacowo–parkowym. Szpital dysponuje zapleczem terapeutyczno-rekreacyjnym z salą gimnastyczną, zakładem fizjoterapii, odkrytym obiektem sportowym.

#### **Stan sanitarno-higieniczny**

Sprzątaniem pomieszczeń szpitala zajmują się zatrudnieni pracownicy. Sprzęt porządkowy przechowywany jest w pozycji wiszącej. W pomieszczeniach porządkowych zapewniono stanowiska mycia rąk oraz stacje automatycznego dozowania środków myjących i dezynfekcyjnych używanych do powierzchni bezdotykowych. Płyny i preparaty do mycia i dezynfekcji przechowywane są zgodnie z zaleceniami producentów. Otoczenie budynków stanowi duży teren o charakterze parku. Jest on utrzymany w zadowalającym stanie porządkowym. Drogi komunikacyjne są utwardzone. Wydzielone są miejsca na ustawienie zbiorczych pojemników na odpady stałe, które są gromadzone selektywnie.

#### **Sposób postępowania z nieczystościami stałymi: medycznymi i komunalnymi**

Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością, kontrole nie wykazały przepełnienia pojemników. Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

### **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1, 66-100 Sulechów**



W 2022 roku, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Sulechowie przeprowadzono ogółem 4 kontrole, tj.:

[http://powiat-zielonogorski.pl/pl/Powiat/  
Powiatowe-jednostki-organizacyjne/  
Samodzielny-Publiczny-Zaklad-Opieki-  
Zdrowotnej-w-Sulechowie](http://powiat-zielonogorski.pl/pl/Powiat/Powiatowe-jednostki-organizacyjne/Samodzielny-Publiczny-Zaklad-Opieki-Zdrowotnej-w-Sulechowie)

- 1 kompleksową,
- 3 sprawdzające wykonanie obowiązków nałożonych decyzjami.

Wystosowano 5 decyzji administracyjnych, tj.:

- 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej,
- 2 decyzje opłatowe,
- 2 decyzje o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków.

Najczęściej powtarzającymi się nieprawidłowościami były: zakurzone, mechanicznie uszkodzone ściany pomieszczeń, sufity brudne, uszkodzone, trudne do utrzymania w czystości poszycie mebli tapicerowanych, w pokojach łóżkowych nadmierne nasłonecznienie, okno niewyposażone w urządzenia ograniczające stopień nasłonecznienia, trudne do utrzymania w czystości podłogi z powodu wyeksploatowania.

W stosunku do kontrolowanego podmiotu tutejszy organ prowadzi postępowania administracyjne wynikające z nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli kompleksowej w 2021 r. oraz 2022 r. Wg oświadczenia Pani Dyrektor SPZOZ-u przewidziana jest modernizacja całego budynku przy ul. Niepodległości nr 19, w którym zlokalizowany jest Oddział Rehabilitacji i Zakład Fizjoterapii w związku z uzyskaniem środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Stan sanitarno-techniczny budynku przy ul. Zwycięstwa 1 nie budzi większych zastrzeżeń.

### **Stan sanitarno-higieniczny**

Sprzątaniem pomieszczeń zajmują się pracownicy firmy zewnętrznej przyporządkowani do poszczególnych jednostek organizacyjnych szpitala. W każdej kontrolowanej komórce organizacyjnej zapewnione jest pomieszczenie porządkowe wyposażone w zlew gospodarczy ze stali nierdzewnej z doprowadzoną bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz wentylację wspomaganą mechanicznie. Personel wyposażony jest w odpowiednie w stosunku do zagrożenia środki ochrony osobistej. Sprzątanie pomieszczeń przeprowadzane jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami (instrukcjami).

### **Sposób postępowania z nieczystościami stałymi: medycznymi i komunalnymi**

Odpady medyczne - sposób postępowania z odpadami, w tym na stanowiskach wytwarzania, reguluje procedura postępowania z odpadami wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów na stanowiskach wytwarzania. Odbiór odpadów z magazynu zgodnie z zawartą umową oraz okazanymi do wglądu kartami przekazania odpadów w systemie BDO.

Odpady komunalne - w szpitalu prowadzi się segregację odpadów komunalnych z podziałem na frakcje: papier, szkło, tworzywo sztuczne i metale. Na terenie posesji szpitala wydzielono miejsce do gromadzenia ww. odpadów. Nie stwierdzono pojemników przepełnionych odpadami, teren miejsca ustawienia pojemników utrzymany jest czysto. Za czystość kontenerów odpowiada firma odbierająca odpady. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi



w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

### **Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie**

W 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego tj. meble uniemożliwiające ich mycie i dezynfekcję, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stolarki drzwiowej, ścian oraz brak w pokojach łóżkowych na oddziale szpitalnym ciepłej i zimnej wody, dozowników z mydłem w płynie oraz pojemników z ręcznikami jednorazowego użycia. W związku ze stwierdzonymi w szpitalu nieprawidłowościami wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne, a następnie zostanie wydana decyzja administracyjna.

Szpital funkcjonuje w zabytkowym pałacu w Wojnowie. Zapewnia leczenie i rehabilitację dzieci w wieku od 3 do 18 lat ze schorzeniami układu oddechowego i chorobami o podłożu alergicznym. Pobyt dzieci odbywa się w formie turnusów rehabilitacyjno-leczniczych trwających 3 tygodnie (22 dni). W skład struktury szpitala wchodzi Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej dla Dzieci, Oddział Rehabilitacji dla Dzieci, Poradnia Chorób Płuc dla Dzieci. Budynek podlega pod konserwatora zabytków.

#### **Stan sanitarno-higieniczny**

Sprzątaniem pomieszczeń szpitala zajmuje się personel własny placówki. Opracowano i wdrożono procedury sprzątania, które określają rodzaj i częstotliwość prac personelu sprzątającego oraz dobór preparatów myjących. Płyny i preparaty do mycia i dezynfekcji przechowywane są zgodnie z zaleceniami producentów. Prowadzone są protokoły kontroli czystości.

#### **Sposób postępowania z nieczystościami stałymi: medycznymi i komunalnymi**

Odpady medyczne- wytwarzane są odpady o kodzie 180103 w dyżurce pielęgniarskiej oraz w pomieszczeniach fizjoterapii. Na stanowisku pracy segregowane są na odpady o ostrych końcach i krawędziach oraz na tzw. tępe.

Odpady komunalne - w pomieszczeniach gromadzone są w pojemnikach z tworzywa sztucznego wyłożonych workiem koloru czarnego. Zapewniono kontenery do odpadów komunalnych zlokalizowane w otoczeniu obiektu, na utwardzonej powierzchni, pod wiatami.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

**„URO-LASER” M. Drozd, W. Zwierzyński Lekarska Spółka Partnerska, Sulechów,  
ul. Zwycięstwa 1**

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków zawartych w decyzji nr M/417/NS-EP-10/2021 z dnia 30 sierpnia 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w stosunku do podmiotu prowadzi postępowanie administracyjne. Termin realizacji nałożonych obowiązków upływa 30 czerwca 2023 r. W ramach kontroli kompleksowej nie stwierdzono nieprawidłowości w zakładzie leczniczym.

Pomieszczenia szpitala dzierżawione są od SPZOZ Sulechów. Wszystkie media zapewnia SPZOZ Sulechów w ramach zawartej umowy długoterminowej. Oddział liczy 11 łóżek. W skład oddziału wchodzi: 3 pokoje 3-osobowe i 1 pokój 2-osobowy z węzłem sanitarnym, 1 pokój 1-osobowy aktualnie wyłączony z użytkowania. Pomieszczenia są przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich – zapewniony jest dźwig osobowy oraz dostatecznie duże pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

**Stan sanitarno-higieniczny**

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się personel kontrolowanego zakładu. Sprzęt porządkowy stosowany do sprzątania bloku operacyjnego przechowywany jest w wydzielonym pomieszczeniu na terenie bloku, natomiast sprzęt przeznaczony do sprzątania oddziału znajduje się w brudowniku.

Otoczenie budynku, w którym mieści się placówka jest utwardzone, a zagospodarowaniem zajmuje się właściciel posesji, tj.: SPZOZ Sulechów.

**Sposób postępowania z nieczystościami stałymi: medycznymi i komunalnymi**

**Odpady medyczne** - na stanowiskach pracy odpady medyczne zbierane są selektywnie, z uwzględnieniem segregacji na odpady medyczne zakaźne o kodzie 180103 i odpady medyczne inne niż niebezpieczne o kodzie 180104. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).

**Odpady komunalne** - na stanowiskach wytwarzania zbierane są do pojemników. Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

**1.3. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych**

W tej grupie zewidencjonowano 44 obiekty, przeprowadzono 30 kontroli co stanowi 68,18%, w tym 24 kontrole planowane oraz 6 kontroli pozaplanowych, tj.: 5 kontroli sprawdzających wykonanie obowiązków nałożonych w decyzjach merytorycznych oraz zaleceń pokontrolnych, 1 kontrola

tematyczna związana z organizacją szczepień ochronnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wystosowano 7 decyzji administracyjnych, w tym 2 nakazujące poprawę stanu sanitarnego, 2 decyzje umarzające obowiązek, 4 decyzje o opłacie. Ponadto nałożono 2 mandaty karne w zakresie niewłaściwej gospodarkami odpadami medycznymi.

Nieprawidłowości ujęte w decyzjach nakazujących dotyczyły stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, ciągu technologicznego do dekontaminacji narzędzi oraz gospodarki odpadami medycznymi. Zaleceniami egzekwowano usunięcie uchybień, które dot. konieczności dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązującego rozporządzenia, znakowania pojemników i worków przeznaczonych do przechowywania odpadów medycznych zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej, zapewnienia procedury postępowania z brudną bielizną, stosowania wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny, ponownego wezwania do szczepień dzieci i młodzież opóźnione w szczepieniach. W 2022 roku wydano 212 zaleceń pokontrolnych.

#### **1.4. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych.**

W 2022 r. skontrolowano stan sanitarny w 7 (G-30, Z-7) praktykach zawodowych, co stanowiło 14,58%, spośród 48 ujętych w ewidencji. W wyniku kontroli wystosowano 59 zaleceń pokontrolnych dotyczących: zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej procesów sterylizacji, zapewnienia wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, znakowania pojemników i worków na odpady medyczne zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny.

Ocena stanu sanitarnego praktyk zawodowych obejmowała sprawdzenie: sposobu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania nieczystości płynnych, warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i ich funkcjonalność, w tym wykończenie ścian i podłóg, sprawność wentylacji i oświetlenia, wyposażenie w umywalki, dozowniki na mydła, ręczniki jednorazowe, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz sposobu segregacji odpadów i postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi. Kontrola obejmowała także procedury higieniczne, ich wdrożenie oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

#### **1.4.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie.**



<https://pulsmedycyny.pl/obowiazki-statystyczne-praktyk-lekarskich-nil-przypomina-o-terminach-skladania->

W 2022 r. na 18 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 3, tj.: 16,66%. W 2022 r. wydano 6 zaleceń pokontrolnych. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Drobne uchybienia stwierdzone w placówkach, egzekwowano stosując zalecenia pokontrolne. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

#### **1.4.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków.**

W 2022 r. na 26 istniejących praktyk lekarzy dentyków skontrolowano 4, tj.: 15,38%. W wyniku kontroli wystosowano 53 zalecenia pokontrolne. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły m.in.: braku dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązujących przepisów prawnych, niewłaściwego oznaczenia pojemnika na odpady medyczne, sporadycznego wykonywania biologicznych, braku rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, braku środka do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia wielorazowego użytku do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowano najczęściej datą sterylizacji, a po sterylizacji przechowywano w odpowiednich warunkach. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

### **1.4.3. Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek**

W 2022 r. nie skontrolowano praktyk pielęgniarских.

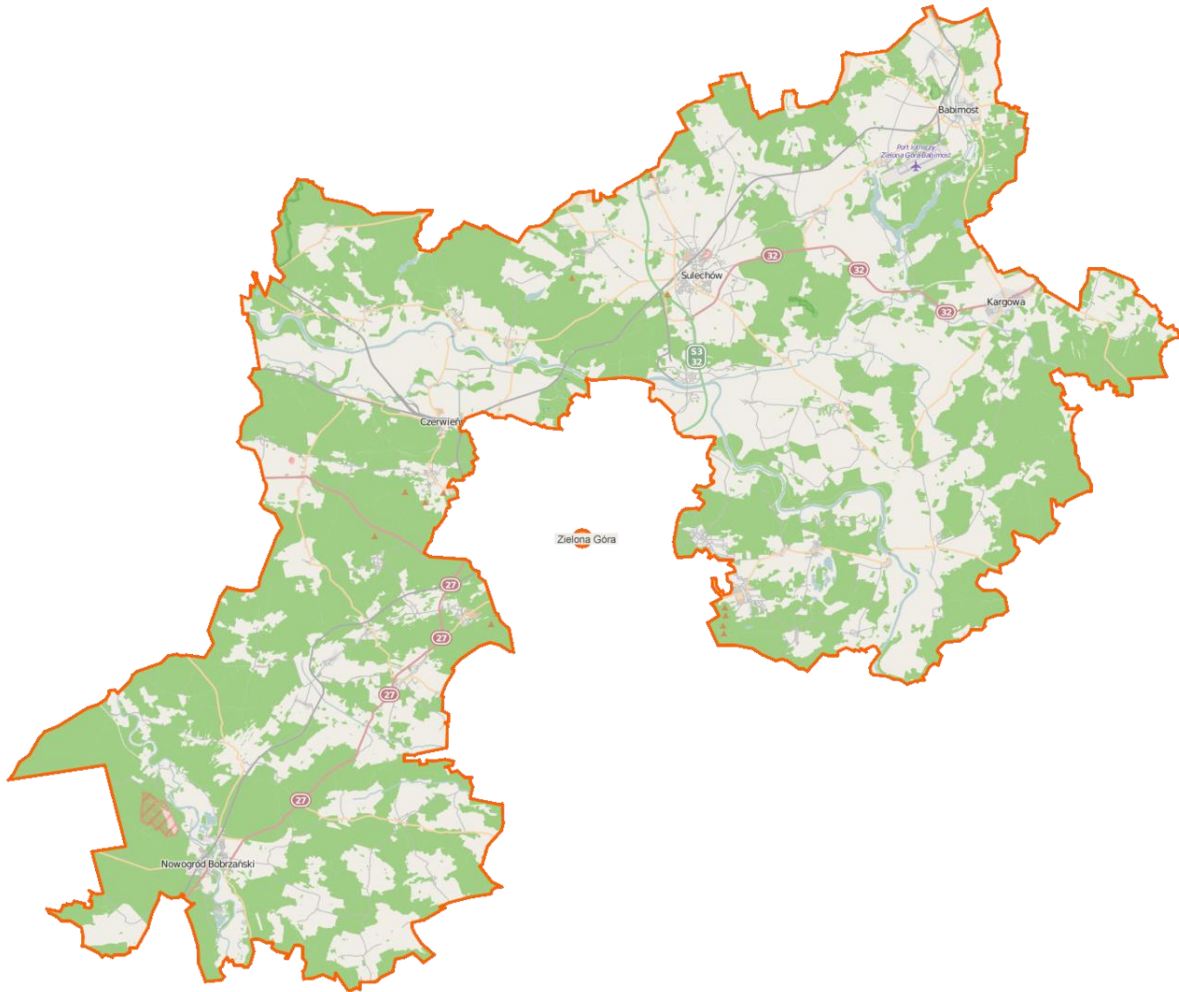
### **1.5. Działalność kontrolno-represyjna**

Ogółem przeprowadzono 50 kontroli planowych i pozaplanowych, w wyniku których:

- wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości ujemnie rzutujących na stan sanitarno– higieniczny i funkcjonalność obiektów,
- wystosowano 8 decyzji o opłacie<sup>1)</sup>,
- wystosowano 3 decyzje o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- wydano 1 decyzję na podstawie art. 105 k.p.a.,
- wydano 290 zaleceń pokontrolnych nakazujących usunięcie bieżących uchybień higieniczno-sanitarnych.

### **Podsumowanie:**

1. W 2022 r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze znajdowało się 96 obiektów prowadzących działalność leczniczą.
2. Skontrolowano 35 obiektów prowadzących działalność leczniczą.
3. Przeprowadzono 50 kontroli.
4. W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych gospodarka odpadami niebezpiecznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy oraz zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).
5. W żadnym z zakładów objętych kontrolą, udzielających świadczeń zdrowotnych z użyciem narzędzi wielorazowego użytku, nie stwierdzono, by ich sterylizacja odbywała się w sterylizatorze na suche gorące powietrze.
6. W 2022 roku w związku z panującą epidemią oraz dynamicznie zmieniającą i rozwijającą się sytuacją epidemiczną w kraju, działalność Sekcji EP skupiła się na zadaniach związanych z COVID-19.
7. W zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 w kontrolowanych placówkach zapewniono możliwość dezynfekcji rąk w przestrzeniach ogólnie komunikacyjnych, a personel zaopatrzony był w nieograniczoną ilość środków ochrony indywidualnej.



Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat\\_zielonog%C3%B3rski](https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_zielonog%C3%B3rski)

### **III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ**



## **1. Informacje ogólne.**

W 2022 roku na terenie powiatu zielonogórskiego przeprowadzono **47** kontroli w obiektach użyteczności publicznej, spośród **223** ujętych w ewidencji tj. 21,1% ( 2021 r.- 27,2 %)

Kontrolą objęto:

- **Placówki zapewniające całodobową opiekę** - skontrolowano 1 z 2 znajdujących się w ewidencji.
- **Noclegownie** - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- **Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska** - skontrolowano 4 spośród 12 obiektów znajdujących się w ewidencji.
- **Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie** - skontrolowano 5 z 15 znajdujących się w ewidencji.
- **Zakłady fryzjerskie** - skontrolowano 1 z 42 znajdujących się w ewidencji.
- **Zakłady kosmetyczne** - skontrolowano 19 z 31 znajdujących się w ewidencji.
- **Studia tatuażu** - skontrolowano 1 z 3 znajdujących się w ewidencji.
- **Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu** - skontrolowano 2 z 4 znajdujących się w ewidencji.
- **Dworce PKP, PKS** - skontrolowano 1 z 7 znajdujących się w ewidencji.
- **Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych** - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- **Cmentarze** - skontrolowano 5 spośród 53 znajdujących się w ewidencji
- **Zakłady karne i areszty śledcze** - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji
- **Inne obiekty użyteczności publicznej** - skontrolowano 5 spośród 38 znajdujących się w ewidencji.

W 4 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny. Stwierdzone nieprawidłowości i zalecenia dotyczyły nie stosowania i nie wdrażania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, niewłaściwego stanu technicznego wyposażenia salonu kosmetycznego (fotele i łóżka kosmetyczne) i obiektu użyteczności publicznej, niewłaściwie wyposażonych stanowisk do mycia rąk (brak naściennych dozowników na mydło w płynie oraz w środek do dezynfekcji rąk oraz niezabezpieczone jednorazowe ręczniki papierowe) oraz niewłaściwego postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia.

## **2. Stan sanitarny wybranych obiektów.**

### **2.1. Placówki zapewniające całodobową opiekę**

W 2022 r. wpłynęła 1 interwencja dotycząca niewłaściwego funkcjonowania placówki zapewniającej całodobową opiekę. Kontrolę przeprowadzono wspólnie z Sekcją Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku. W dniu kontroli w obiekcie zakwaterowanych było więcej pensjonariuszy (11 osób) niż ilość określona w decyzji Wojewody Lubuskiego zezwalająca na prowadzenie placówki

## *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku (5 osób). Według oświadczenia przedsiębiorca w trakcie kontroli przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego wystąpiła z wnioskiem o zwiększenie ilości miejsc w obiekcie. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie żywienia, bieżącej czystości i utrzymania podstawowych zasad higieny. Wydano zalecenie dotyczące przechowywania bielizny czystej w miejscu niedostępnym dla osób postronnych/pensjonariuszy oraz opracowania procedury postępowania z bielizną brudną i czystą z uwzględnieniem punktów krytycznych – krzyżowania drogi czystej z brudną. O wynikach kontroli poinformowano pisemnie Urząd Wojewódzki.

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „dobry”.

### **2.2. Noclegownie dla bezdomnych**

W 2022 roku skontrolowano 1 obiekt będący pod nadzorem PSSE Zielona Góra. W obiekcie wydano zalecenia dotyczące uporządkowania pomieszczenia pralni oraz magazynu odzieżowego, prowadzenia stałego nadzoru nad mieszkańcami oraz wykonania przeglądu przewodów kominowych. Dyrektor obiektu zobowiązała się do niezwłocznego wykonania zaleceń.

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „dostateczny”.



Źródło: <http://fundacjaawparka.pl/historia>

### **2.3. Hotele motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska.**

W roku 2022 skontrolowano 4 obiekty hotelarskie.

Kontrole w skontrolowanych obiektach nie wykazały nieprawidłowości. Stan jednego obiektu oceniono jako „bardzo dobry”, pozostałych jako „dobry”.

### **2.4. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie**

W roku 2022 na terenie powiatu zielonogórskiego skontrolowano 5 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. W jednym obiekcie zalecono aby opracować procedurę dezynfekcji sprzętu do ćwiczeń w pomieszczeniu siłowni, zabezpieczyć jednorazowe ręczniki przed wtórnym zanieczyszczeniem (w fitness i siłowni) oraz opracować procedurę sprzątania drewnianych balii w strefie EKO SPA.

Podczas kontroli sanitarnej w Ośrodku Wypoczynkowym strona przedstawiła wynik badania wody przeznaczonej do spożycia z indywidualnego ujęcia wody, którego analiza wykazała przekroczenie wartości parametru manganu (pozostałe parametry z grupy B w normie). Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję na warunkową jakość wody z terminem wykonania do maja 2023 r. (przed kolejnym sezonem). Innych nieprawidłowości nie stwierdzono.



## *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

Pozostałe obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bieżącego nadzoru.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „**dobry**”.

### **2.5 Zakłady fryzjerskie.**

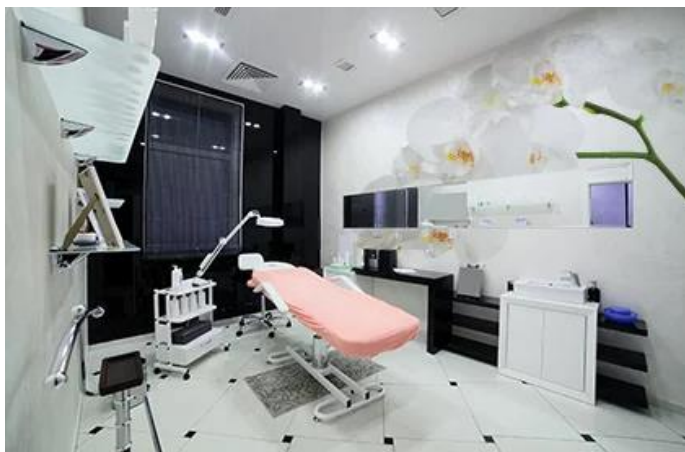
W roku 2022 na terenie powiatu zielonogórskiego nadzorem objęto 1 zakład fryzjerski. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Stan obiektu oceniono jako „**dobry**”.

### **2.6. Zakłady kosmetyczne.**

W 2022 r. skontrolowano 19 zakładów kosmetycznych znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.

W skontrolowanych obiektach wydano 10 zaleceń pokontrolnych, nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł oraz wydano 2 decyzje administracyjne merytoryczne i 4 decyzje opłatowe.

Podczas kontroli w Salonie Kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku czystości i porządku przy stanowiskach manicure (brudne i zapyłone blaty, pochłaniacze pyłu, listwa prądowa, krzesła i szuflady przy stanowiskach) oraz brudne i niehigieniczne prześcieradła wielorazowe na łóżkach kosmetycznych. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości dotyczące złego stanu sanitarno-technicznego (blaty przy stanowiskach manicure wyeksploatowane, brudne od lakierów, jeden z oderwanym bokiem blatu, drugi z wytartą wierzchnią warstwą i widoczną płytą typu mdf, stanowiącą powierzchnię nasiąkliwą. Za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące braku czystości i porządku wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń w zakresie bieżącej czystości na stanowiskach świadczenia usług kosmetycznych. Za nieprawidłowości dotyczące złego stanu sanitarno-technicznego wydano decyzję administracyjną nakazującą oraz decyzję opłatową.



Źródło: <https://mojakosmetyczka.pl/podroz-do-krainy-piekna-jak-urzadzic-gabinet-kosmetyczny/>

Na Salon Kosmetyczny wydano decyzję administracyjną nakazującą i opłatową jako kontynuacja postępowania administracyjnego z 2021 r. Nakazano aby w terminie natychmiastowym wdrożyć i każdorazowo stosować procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, zapewniając przy tym odpowiednie warunki przy świadczeniu usług kosmetycznych tj.: prowadzić prawidłową dezynfekcję narzędzi wielokrotnego użycia zgodnie

z zaleceniem producenta, prowadzić skuteczną dezynfekcję łóżek kosmetycznych po każdej wykonanej usłudze, przedstawić proceduralny sposób postępowania z odpadami niebezpiecznymi - medycznymi dla kontrolowanego salonu (w dniu kontroli okazano procedurę innego podmiotu),

### *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

w zakładzie zapewnić powierzchnie gładkie, nienasiąkliwe, odporne na działanie wilgoci, łatwe do utrzymania w czystości i możliwe do dezynfekcji tj.: 2 łóżka kosmetyczne w gabinecie usług nr 1, fotel od strony pracownika przy stanowisku manicure w gabinecie nr 1; łóżko kosmetyczne w gabinecie usług nr 2. Od decyzji opłatowej strona wniosła odwołanie, organ II instancji uchylił w całości zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji – po rozpatrzeniu sprawy wydano ponowną decyzję opłatową.

Podczas kolejnej kontroli sanitarnej w obiekcie kosmetycznym stwierdzono brak wdrażania i stosowania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Za stwierdzone nieprawidłowości wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń.

Kontrola w Salonie Urody wykazała nie wdrażanie i nie stosowanie procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, w szczególności w zakresie postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku mogącymi naruszyć ciągłość skóry. Za stwierdzone nieprawidłowości wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Dalsze postępowanie prowadzone będzie w 2023 r.

#### **Najczęstsze zalecenia pokontrolne w grupie obiektów kosmetycznych:**

- wyposażyć stanowiska do higienicznego mycia rąk w naścienne dozowniki na mydło w płynie, środek do dezynfekcji rąk oraz jednorazowe ręczniki papierowe zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem;
- zapewnić preparat do dezynfekcji dużych powierzchni (podłóg);
- jałowe pakiety (opakowania papierowo-foliowe) znakować datą sterylizacji i datą ważności, przechowywać w czystych i sterylnych warunkach;
- kosmetyki posiadające symbol trwałości produktów kosmetycznych – PAO (symbol otwartego słoiczka) znakować datą pierwszego otwarcia;
- uszczegółowić procedury higieniczne obowiązujące w zakładzie, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi;
- prowadzić wewnętrzną kontrolę procesów skuteczności sterylizacji przy użyciu testów biologicznych (Sporal A), chemicznych (paski TWENDICATOR, lub STEAM INDICATOR STRIP) oraz wskaźników fizycznych (wydruki, zapisy);
- zapewnić wyposażenie zakładu o powierzchniach gładkich, nienasiąkliwych, łatwych do utrzymania w czystości, odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych;
- urządzenie chłodnicze na odpady zakaźne przenieść w miejsce niedostępne dla osób postronnych oraz zapewnić pomiar temperatury w urządzeniu;
- usunąć z pomieszczeń, w których świadczone są usługi kosmetyczne donice z kwiatami;
- raz w roku dokonywać przeglądu technicznego autoklawu (zgodnie z wytycznymi PZH);
- dekontaminację narzędzi przeprowadzać w ciągu stylizacyjnym, tak aby nie dochodziło do krzyżowania drogi czystej z brudną;

### *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

- zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem wszystkie materiały i narzędzia jednorazowe zlokalizowane w pomieszczeniach (na blatach, stolikach);
- przedłożyć aktualne badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących pracę, przy której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby;
- procedury obowiązujące w zakładzie zatwierdzić oraz podpisać a następnie zapoznać z nimi pracownika, co potwierdzi złożeniem podpisu. Systematycznie szkolić pracowników z obowiązujących procedur (w celu unikania rutyny);
- w przypadku sterylizacji zewnętrznej każdorazowo dokumentować oddawanie narzędzi (protokół zdawczo odbiorczy lub zapis w dzienniku procesów sterylizacji uwzględniający podpis osoby oddającej narzędzia i przyjmującej narzędzia);
- narzędzia do sterylizacji pakować pojedynczo lub w taki sposób, aby do jednej usługi wykorzystane były wszystkie narzędzia z danego pakietu. W przypadku niewykorzystania narzędzi, należy poddać je ponownej dekontaminacji (dezynfekcja i sterylizacja);
- wyeliminować prześcieradła wielorazowego użytku lub zmieniać je po każdym kliencie albo zapewnić tylko podkłady higieniczne stosując technikę 1 klient – 1 prześcieradło. W celu zapewnienia higienicznych warunków (pozbawionych zanieczyszczeń zewnętrznych), stanowiska kosmetyczne przygotowywać przed usługą.

Skontrolowane obiekty z tej grupy oceniono jako „**dobre**”.

#### **2.7. Studia tatuażu**

W roku 2022 skontrolowano 1 studio tatuażu znajdujące się na terenie powiatu zielonogórskiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono, bieżący stan sanitarno-porządkowy skontrolowanego obiektu był zachowany.

Stan sanitarny obiektu z tej grupy oceniono jako „**dobry**”.



Źródło: <https://ink-n-roll-grisza-tattoo.business.site/>

#### **2.8. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.**

W 2022 r. skontrolowano 2 zakłady z grupy obiektów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Stan obiektów oceniono jako „**dobry**”.

#### **2.9. Dworce PKP, PKS**

W 2022 r. skontrolowano 1 Dworzec PKP, nieprawidłowości nie stwierdzono, zaleceń nie wydano.

Stan obiektu oceniono jako „**dobry**”.

### **2.10. Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych**

W 2022 roku skontrolowano 1 obiekt z tej grupy. Kontrola przeprowadzona została w trakcie występującego skażenia rzeki Odry. W trakcie kontroli ustalono, że na terenie portu obowiązuje zakaz kąpieli i zbliżania się do wody oraz łowienia ryb, nie zaobserwowano śniętych ryb w rzece Odra. Na terenie portu obecne były służby straży pożarnej monitorujący sytuację na rzece. Nieprawidłowości nie stwierdzono, stan obiektu oceniono jako „dobry”.

### **2.11. Cmentarze**

W roku 2022 skontrolowano 5 cmentarzy znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego. Bieżący stan porządkowy skontrolowanych cmentarzy był zachowany: utrzymane czysto, oznakowane tablicami informacyjnymi, regulaminami itp.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych cmentarzy oceniono jako „dobry”.

### **2.12. Zakłady karne i areszty**

W 2022 roku skontrolowano 1 obiekt i rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą niewłaściwych warunków panujących w celach mieszkalnych – niezasadna.

Podczas kontroli planowej w Zakładzie Karnym stwierdzono liczne nieprawidłowości dotyczące złego stanu sanitarno-technicznego. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą (doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufity i ściany w boksach prysznicowych łaźni na poszczególnych oddziałach, ściany i podłogę w pomieszczeniu suszarni w budynku pralni oraz w korytarzu komunikacyjnym, doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osadzonych zatrudnionych w pralni. Ponadto zalecono aby pomieszczenie palarni wyznaczyć w taki sposób, aby dym wyrobu tytoniowego, w tym substancje uwalniane za pomocą nowatorskiego wyrobu tytoniowego lub para z papierosów elektronicznych, nie docierały do osób niepalących i nie oddziaływał na nie. Pomieszczenie socjalne pełniące funkcję miejsca do higienicznego spożywania posiłków dla zatrudnionych osadzonych zorganizować w taki sposób, aby obce zapachy (w tym dym wyrobów tytoniowych), mogące niekorzystnie wpływać na zdrowie człowieka, nie przenikały do pomieszczenia. Stan obiektu oceniono jako „dostateczny”.

Ponadto zakład został skontrolowany w zakresie oceny prawidłowości i skuteczności działań podejmowanych przez administrację więzienną pod kątem obecności insektów w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. W placówce wdrożony jest „Program Profilaktyki i Zwalczania Szkodników” opracowany i monitorowany przez firmę



Źródło: <https://www.pexels.com/pl-pl/zdjecie/krzeslo-siedzenie-wewnatrz-audytorium-7991182/>

### *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

zewnątrzną. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie skuteczności działań jakie są podejmowane przez administrację więzienną w zakresie obecności i eliminacji insektów w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, a przedstawiony sposób działania oceniono jako prawidłowy i skuteczny.

#### **2.13. Inne obiekty użyteczności publicznej**

Z tej grupy obiektów w 2022 roku skontrolowano 5 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego.

W tej grupie skontrolowano obiekt sportowy, muzeum, domy kultury, kaplice. Nieprawidłowości nie stwierdzono, zaleceń nie wydano.

Stan sanitarny ocenianych obiektów uznano za „dobry”.

#### **2.14. Imprezy Masowe**

W 2022 roku wydano 3 opinie sanitarne dotyczące imprez o charakterze kulturalno-sportowym planowanych na terenie powiatu zielonogórskiego. W 2022 roku nie przeprowadzono kontroli podczas trwania imprez.

#### **2.15. Inne**

W 2022 roku wydano:

- **122** decyzje merytoryczne w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich w tym dwie zmieniające, w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich;
- **2** decyzje w sprawie wywozu zwłok albo szczątków ludzkich poza granice państwa;
- **11** postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa;
- **10** opinii o projektach uchwał samorządów lokalnych;
- rozpatrzono **4** odwołania, w tym 2 od decyzji merytorycznej, 1 od decyzji płatniczej i 1 od postanowienia o nałożeniu grzywny;
- wpłynęło **15** interwencji - 5 zasadnych, 3 bezzasadne, 3 zostały przekazane według właściwości poza PPIS, 1 pozostawiono bez rozpatrzenia (strona nie uzupełniła braków w podaniu), 3 przekazano według właściwości do PSSE Żagań, Świebodzin i Gorzów Wlkp,

#### **Podsumowanie.**

1. W 2022 roku skontrolowano 21,1% obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze, (2021 r. 27,2%).
2. W 4 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny. Stwierdzone nieprawidłowości i zalecenia dotyczyły nie stosowania i nie wdrażania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, niewłaściwego stanu technicznego wyposażenia salonu kosmetycznego (fotele i łóżka kosmetyczne) i obiektu

### *Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*

---

użyteczności publicznej, niewłaściwie wyposażonych stanowisk do mycia rąk (brak naściennych dozowników na mydło w płynie oraz w środek do dezynfekcji rąk oraz niezabezpieczone jednorazowe ręczniki papierowe) oraz niewłaściwego postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia.

3. Postępowanie z odpadami komunalnymi i ściekami w kontrolowanych obiektach nie budziło zastrzeżeń. Odpady gromadzono w pojemnikach zaopatrzonych w worki sanitarne (foliowe) oraz zamykane pokrywy. W niektórych zakładach brak archiwizowania dokumentów potwierdzających odbiór odpadów komunalnych.





*źródło: [www.health.harvard.edu](http://www.health.harvard.edu)*

## **IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCIOWO - ŻYWIENIOWYCH**

#### 4. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych.

##### 4.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze.

W ewidencji PSSE w Zielonej Górze w 2022 r. znajdowało się:

- **949** obiektów produkcji i obrotu żywnością, w tym **270** środków transportu żywności;
- **19** obiektów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością;

Spośród objętych nadzorem obiektów żywnościowo-żywnieniowych najliczniejsze to:

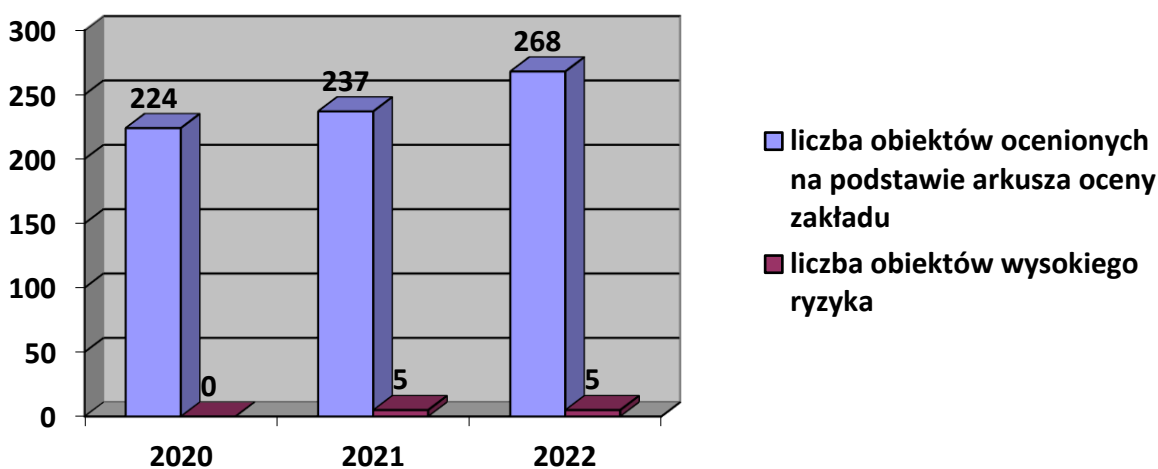
- **sklepy** – 220 obiektów;
- **zakłady żywienia zbiorowego otwarte (bary, restauracje, kawiarnie)** – 85 obiektów;
- **inne obiekty obrotu żywnością** – 74 obiekty;
- **zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (stołówki: w przedszkolach, żłobkach, szkołach, domach pomocy społecznej, zakłady cateringowe)** – 89 obiektów;

W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono **1120** kontroli sanitarnych, w tym **52** kontroli interwencyjnych.

W roku 2022 dokonano **oceny** stanu sanitarnego w **268** obiektach żywnościowo-żywnieniowych.

W oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – stwierdzono 5 obiektów wysokiego ryzyka (ocena wynika z klasyfikacji GIS).

Wszystkie z obiektów zostały zaplanowane do kontroli na kolejny rok kalendarzowy.



*Wykres nr 1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2020-2022.*

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów skontrolowanych w 2022 r. przedstawia *tabela nr 1*.



### *Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych*

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość obiektów niezgodnych z wymaganiami
1.	Wytwórnice lodów	0	0	0
2.	Automaty do lodów	0	0	0
3.	Wytwórnice tłuszczów	0	0	0
4.	Piekarnie	4	1	0
5.	Ciastkarnie	6	3	2
6.	Przetwórnice owocowe, warzywne i grzybowe	15	4	0
7.	Producenci pierwotni	44	19	0
8.	Rolniczy handel detaliczny	1	0	0
9.	Producenci pierwotni prowadzący również rolniczy handel detaliczny	3	1	0
10.	Producenci pierwotni prowadzący również dostawy bezpośrednie	11	3	0
11.	Wytwórnice naturalnych wód	0	0	0
12.	Zakłady garmazeryjne	1	0	0
13.	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1	1	0
14.	Wytwórnice makaronów	1	1	0
15.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	1	0
16.	Producenci żywności w warunkach domowych	10	2	0
17.	Zakłady produkcji suplementów diety	0	0	0
18.	Inne wytwórnice żywności	5	0	1
19.	Sklepy spożywcze	220	140	0
20.	Kioski spożywcze	0	0	0
21.	Magazyny hurtowe	12	3	0
22.	Inne obiekty obrotu żywnością	74	0	0
23.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	85	45	0
24.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	89	44	2

### ***Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych***

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość obiektów niezgodnych z wymaganiami
25.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	0	0

***Tabela nr 1. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu w oparciu o arkusze oceny sanitarnej***

Niezdgodności, które najczęściej stwierdzano w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2022 roku:

**I. Obiekty produkcji żywności** (wytwórnice lodów, piekarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnice żywności):

- zły stan techniczny ścian, sufitów;
- brak wentylacji w pomieszczeniach;
- brak szafek zamykanych do higienicznego przechowywania odzieży ochronnej;
- brak w zakładzie zlewozmywaka do mycia sprzętu produkcyjnego i drobnego sprzętu wykorzystywanego w zakładzie, podłączonego do bieżącej ciepłej i zimnej wody;
- brudne, zaśmiecone podłogi w pomieszczeniach;
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- brak dokumentacji z zakresu systemu GHP/GMP i HACCP.

**II. Obiekty obrotu żywnością** (sklepy spożywcze, kioski spożywcze na targowiskach sprzedające mięso, magazyny hurtowe):

- brudny sprzęt, pomieszczenia, urządzenia chłodnicze;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- brak bieżącej ciepłej wody przy umywalkach do mycia rąk;
- brudne kosze zakupowe dla klientów;
- brak dokumentów (faktur zakupu, HDI) potwierdzających pochodzenie oferowanych do sprzedaży jaj luzem bez oznaczeń kodem producenta;
- zły stan techniczny ścian, podłóg w pomieszczeniach zakładu;
- nieprawidłowe oznakowanie produktów;
- niesprawna wentylacja mechaniczna w toalecie dla pracowników;
- brak podłączenia do kanalizacji umywalki do mycia rąk;

**III. Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego** (*restauracje, punkty małej gastronomii*):

- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur systemu HACCP;
- brudny sprzęt produkcyjny;
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- przechowywanie środków spożywczych w temperaturze niezgodnej z zaleceniami producenta;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia;
- brudne urządzenie zamrażalnicze i chłodnicze;
- brak odzieży roboczej;
- przy punktach wodnych w pomieszczeniu produkcyjnym brak ciepłej wody.

**IV. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego** (*stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach*):

- brak wentylacji w pomieszczeniu;
- stosowane zmywarki do mycia naczyń stołowych przeznaczonych dla pacjentów, nie zapewniają odpowiedniej dezynfekcji naczyń;
- nieprawidłowo układane jadłospisy;
- niesprawna kanalizacja;
- brak umywalki do mycia rąk z podłączoną bieżącą ciepłą i zimną wodą;
- przy zlewozmywaku dwukomorowym brak bieżącej ciepłej wody;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- pomiędzy wydawalnią posiłków, a zmywalnią naczyń stołowych nad szafą przelotową, brak ścianki oddzielającej oba pomieszczenia;
- brak zlewozmywaka do mycia żywności;
- zły stan techniczny ścian i sufitów;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia;
- surowce kupowane w stanie schłodzonym są zamrażane;
- brak opisu na półproduktach własnej produkcji;
- w zakładzie brak dezynfekcji naczyń stołowych;
- brak dokumentacji GMP/GHP oraz procedur systemu HACCP;
- brak bieżących zapisów wynikających z dokumentacji GHP/GMP i HACCP;
- brak odzieży roboczej;
- brak ciepłej i zimnej wody przy umywalce.

#### 4.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.



W 2022 r. nie kontrolowano obiektów, w których prowadzony jest obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

#### 4.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu.

W roku 2022 współpracowano przede wszystkim z Inspekcją Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej.

W 2022r przekazano jeden raz informacje dla mediów (radio Zielona Góra) w zakresie grzyboznawstwa.

#### 4.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

Badania jakości zdrowotnej produktów spożywczych przeprowadzane były w Dziale Laboratoryjnym WSSE



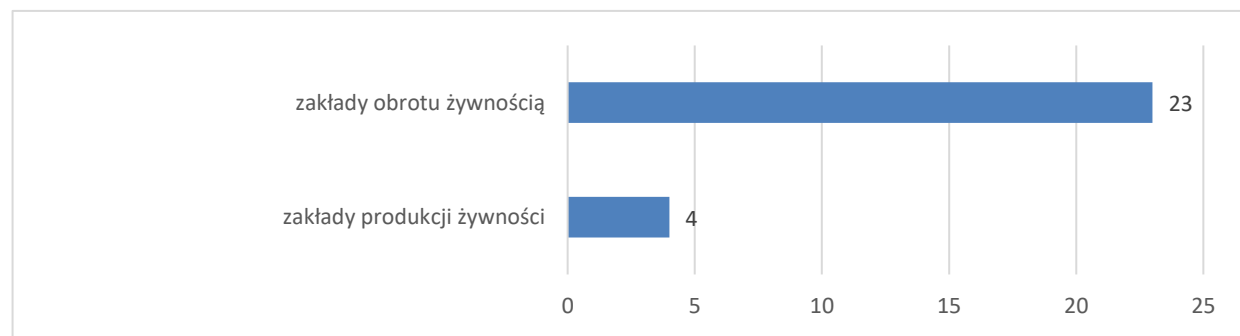
w Gorzowie Wlkp. (**badania mikrobiologiczne, metale, substancje dodatkowe, zawartość składników aktywnych, parametry czystości, azotany, kaloryczność, Cez-137, akryloamid**) oraz w laboratoriach należących do Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: we

źródło: [www.sigmatest.org](http://www.sigmatest.org)

Wrocławiu i Łodzi (**pestycydy**), Warszawie (**pestycydy, napromienianie**), w Bydgoszczy (**pestycydy, WWA**), w Szczecinie (**gluten, izomery trans**), w Poznaniu (**GMO**), w Gdańsku (**mikotoksyny**), w Lublinie (**3-MPCD**), a także w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach (**pestycydy**), oraz w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie (**alkaloidy pirolizydynowe**) i Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (**lekooporność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych**).

Próbki pobierano do badań zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na 2022 rok”.

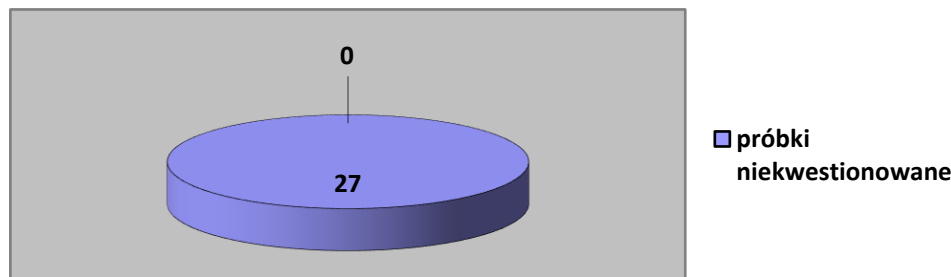
Próbki środków spożywczych pobierano w różnych obiektach produkcji i obrotu żywnością Rodzaje obiektów oraz ilość pobranych w nich próbek przedstawia wykres 2



**Wykres nr 2.** Liczba próbek środków spożywczych z uwzględnieniem rodzaju obiektu, w którym dokonano pobrania próbek w roku 2022.

### Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Realizując roczny plan pobierania próbek, pobrano i zbadano ogółem 27 próbek środków spożywczych; nie zakwestionowano pobranych próbek w oznaczanym zakresie.



Wykres nr 3. Liczba próbek środków spożywczych zakwestionowanych na podstawie przeprowadzonych badań w stosunku do próbek niekwestionowanych pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2022.

#### 4.5. Funkcjonowanie systemu RASFF

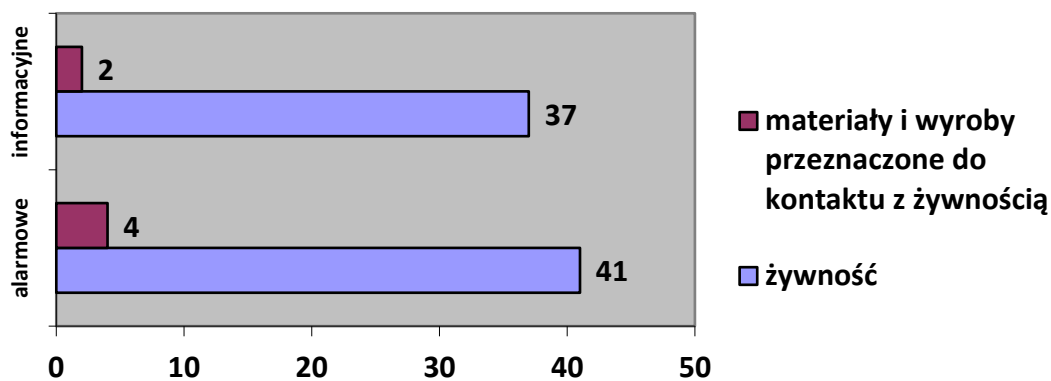
Podstawy prawne Systemu Wczesnego Ostrzegania

o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF stanowią następujące akty prawne: Rozporządzenie (WE) NR





178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, rozporządzenie Komisji (UE) NR 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r.

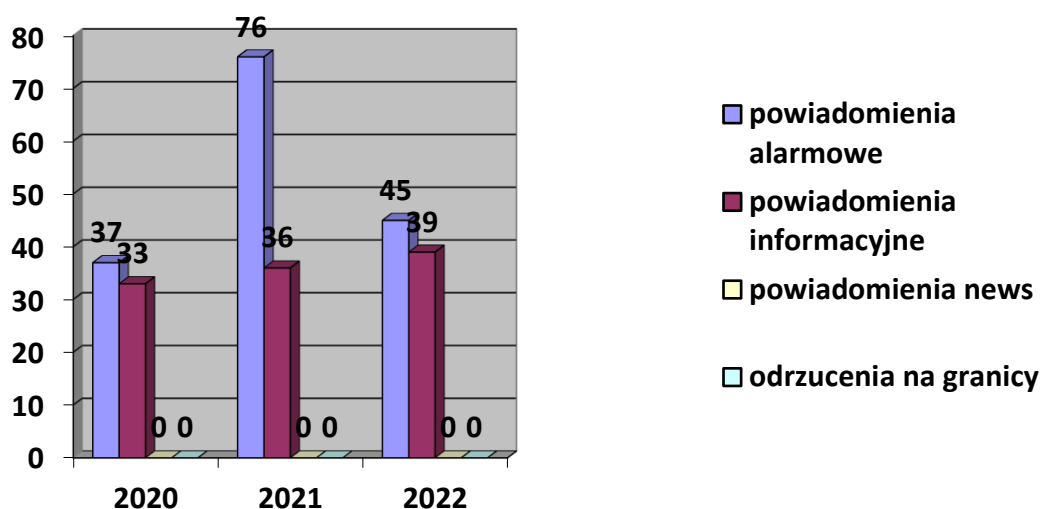
W oparciu o Procedury Funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach zapewniono funkcjonowanie systemu RASFF na terenie działania PPIS w Zielonej Górze.

W 2022r. otrzymano w ramach systemu RASFF - 84 powiadomienia o produktach niezgodnych, w tym 45 powiadomień alarmowych i 39 powiadomień informacyjnych.



Wykres nr 4. Rodzaje powiadomień w systemie RASFF

-  <sup>1</sup> **Powiadomienie alarmowe** – ma na celu podjęcie natychmiastowych działań i dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie poważnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć, bądź przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.
-  <sup>2</sup> **Powiadomienie informacyjne** – ma na celu poinformowanie o tym, iż istnieje żywność lub pasza, dla których zidentyfikowano ryzyko, ale nie ma konieczności podejmowania natychmiastowego działania w innych krajach członkowskich lub gdy produkt nie znalazł się na terytorium krajów UE.
-  <sup>3</sup> **Powiadomienie typu NEWS** – ma charakter przekazania informacji/wiadomości
-  <sup>4</sup> **Powiadomienie o odrzuceniu na granicy** - informacja o odrzuceniu żywności na posterunku granicznym Unii Europejskiej



*Wykres nr 5. Powiadomienia systemu RASFF, które PPIS w Zielonej Górze otrzymał w latach 2020÷2022*

#### 4.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności.

Produkty spożywcze, w których wykryto zagrożenia (mikrobiologiczne, chemiczne bądź fizyczne), stwarzające bezpośrednie lub pośrednie zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były przedmiotem 41 powiadomień alarmowych oraz 37 powiadomień informacyjnych, które wpłynęły do PSSE w Zielonej Górze.

Powiadomienia systemu RASFF o niebezpiecznych produktach żywnościowych, które w roku 2022 były przedmiotem działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły m.in. stwierdzenia:

- obecności pałeczek **Salmonella**;
- obecności bakterii **Listeria monocytogenes**;
- obecności pozostałości **leków weterynaryjnych**;
- obecności **zanieczyszczeń fizycznych**;
- obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety: **5-hydroktryptofanu, johimbiny i jej pochodnych, hupercyny A, DMBA**
- obecności niedeklarowanego **alergenu**;



- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **pestycydów**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **aflatoksyn**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **tlenku etylenu**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **akryloamidu**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **alkaloidów tropanowych i pirolizydynowych**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **kadmu**;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **estrów glicydowych kwasów tłuszczowych**;
- wykrycia **niedozwolonego napromieniania** produktu;
- **mięsa pochodzącego ze źródła nie objętego nadzorem** lekarza weterynarii;
- stwierdzenia wysokiego poziomu **kumaryny**;
- **bombażu** produktu.

W przypadku powiadomień otrzymanych w systemie RASFF dotyczących niebezpiecznych środków spożywczych, na listach dystrybucyjnych produktów podlegających procedurze wycofania, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to przede wszystkim hiper- i supermarkety, hurtownie, oraz sklepy. W każdym przypadku otrzymania informacji o produkcie niezgodnym, wszczynano działania zgodnie z obowiązującymi procedurami. Monitorowano proces zabezpieczania i wycofywania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych, będących podstawą procesu wycofywania z rynku produktów niezgodnych. Informacje, uzyskane w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, takie jak ilość towaru wycofanego i zabezpieczonego, ilość towaru zwróconego do producenta lub dystrybutora, przekazywano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz jeśli wystąpiła taka potrzeba do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

#### **4.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.**

W 2022 r. otrzymano 4 powiadomienia alarmowe oraz 2 powiadomienia informacyjne którego przedmiotem były produkty z grupy: *Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (pojemnik z pokrywką łyżka, szpatułka, szczypce do żywności, zestaw szklanek).*

Stwierdzone zagrożenia wynikały z:

- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych
- obecności włókien bambusa
- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji metali (ołowiu i kadmu)

W przypadku powyższych powiadomień dotyczących przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na listach dystrybucyjnych produktów będących przedmiotem tych powiadomień, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to sklepy. W przypadkach tych postępowano tak samo jak po otrzymaniu powiadomień dotyczących żywności.

#### **4.6. Działalność kontrolno-represyjna.**

W 2022 r., w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywności, a także materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- skontrolowano 380 obiektów;
  - przeprowadzono 512 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
- Poza kontrolami planowymi, wynikającymi z „Harmonogramu nadzoru nad obiektami w 2022 roku”, przeprowadzono następujące kontrole:
- na wnioski podmiotów gospodarczych w celu uzyskania decyzji zatwierdzających;
  - sprawdzające usunięcie stwierdzonych uchybień;
  - związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
  - wykonywane w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektów żywienia zbiorowego i obrotu żywnością, a także na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oferowanych do sprzedaży;
  - obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach systemu RASFF;
  - związane z wnioskami o wydanie świadectw spełniających wymagania zdrowotne produktów importowanych lub innych dokumentów dla produktów eksportowanych;
  - akcyjne (np. obostrzeń w związku z pandemią, z sytuacją na Odrze).
- wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
  - wydano 126 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 24 310,00 zł;
  - na osoby, które naruszyły przepisy prawa żywnościowego nałożono 39 mandatów karnych na łączną kwotę 9 900,00 zł;
  - sporządzono 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w związku z:
    - prowadzeniem działalności w zakresie produkcji lub obrotu żywnością niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu obiektu

#### **4.7. Podsumowanie.**

1. Liczba obiektów obrotu żywnością wynosiła 335 – w 2021 r. – 357 obiektów;
2. Przeprowadzono 512 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego – w 2021r – 367 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
3. Skontrolowano 380 obiektów – w 2021 r. Skontrolowano 290 obiektów;
4. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 268 obiektach – w 2021r. W 204 obiektach;

### ***Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych***

---

5. Pobrano i zbadano ogółem 27 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; żadnej nie zakwestionowano – w 2021 r. - 31 próbki produktów żywnościowych; żadnej nie zakwestionowano;
6. Nałożono 39 mandatów karnych na łączną kwotę 9 900,00 zł; w 2021r. - 34 mandaty karne na łączną kwotę 8 400,00 zł;
7. Wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków – w 2021 r. wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków. Pozostałe decyzje dotyczyły zatwierdzeń i wykreśleń obiektów znajdujących się pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze;
8. Wydano 126 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 24 310,00 zł – w 2021 r. - wydano 108 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 23 444,00 zł;
9. Sporządzono 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – w 2021 r. nie nakładano wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.



*Przedszkole Publiczne w Świdnicy*

*źródło: [https://zachod.pl/wp-content/uploads/2022/09/5b745499b316690495116dc3d69fbd45\\_xl.jpg](https://zachod.pl/wp-content/uploads/2022/09/5b745499b316690495116dc3d69fbd45_xl.jpg)*

## **V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH**

## **1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.**

W 2022 roku skontrolowano **97** szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród **133** ujętych w ewidencji, tj. **73 %** ( w 2021 r. - 10%) w czasie trwania stanu epidemii i zagrożenia epidemiologicznego. Nadzór nad placówkami miał na celu wyeliminować negatywny wpływ środowiska na placówkę nauczania, wychowania i opieki, ocenić aktualny stan techniczny i sanitarny oraz sprawdzić przestrzeganie wytycznych przeciwepidemicznych.

### **1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów.**

W 2022 r. w **17** placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów, tj. w **17 %** skontrolowanych obiektów (w 2021 r. - 17%). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły najczęściej złego stanu technicznego sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, szatni dla uczniów, boisk sportowych, placów zabaw, dróg i dojazdów do placówek, ławek szkolnych i przedszkolnych, nieczynnych punktów świetlnych w salach zajęć, złego stanu technicznego bloku żywieniowego. Wszystkie placówki objęte nadzorem posiadają instalacje wodno-kanalizacyjne.

### **1.2. Warunki do utrzymania higieny.**

W 2022 r. skontrolowano **97** placówek w zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej. W **97** placówkach uczniowie mieli zapewniony dostęp do bieżącej wody zimnej i ciepłej, mydła w dozownikach bądź mydła antybakteryjnego, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku oraz płyny do dezynfekcji rąk.

W **3** placówkach stwierdzono zaniedbania dotyczące czystości i porządku oraz brak środków higieny osobistej. Wszczęto postępowanie administracyjne oraz nałożono mandaty karne. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców zostały zachowane. We wszystkich objętych nadzorem placówkach realizowane były wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji i Nauki dla placówek oświatowo-wychowawczych w czasie trwania epidemii.

### **1.3 Czasowe ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.**

W związku z trwającym stanem epidemii wydano **20** pozytywnych opinii o zawieszeniu zajęć stacjonarnych i przejście na zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla różnego typu szkół i placówek oświatowo-wychowawczych (2021- 119). Obowiązek uzyskania pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze wynikał z § 18 ust. 2a *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1604), a także kierując się *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty*

w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2021 r. poz. 982 z późn. zm.), rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 poz. 861 ze zm.) oraz ustawą o zapobieganiu oraz o zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1845 ze zm.).

### **1.4 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.**

W 30 różnego typu szkołach skontrolowanych w 2022 r. stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu. Uczniowie korzystali z bazy sportowej znajdującej się na terenie miasta i gmin (baseny, siłownie, hale sportowe). Podczas kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych. W 9 skontrolowanych szkolnych zespołach sportowych uczniowie korzystali z natrysków tylko po popołudniowych zajęciach dodatkowych.

We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzono gimnastykę śródlekcyjną.



*Boisko szkolne przy Szkole Podstawowej w Niwiskach  
źródło: [http://www.archiwum.niwiska.pl/Images/orlik\\_2012.jpg](http://www.archiwum.niwiska.pl/Images/orlik_2012.jpg)*

### **1.5 Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych.**

W 2022 r. dokonano oceny warunków bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw, rekreacji i terenach sportowych. Nadzorem objęto 74 place zabaw zlokalizowane przy żłobkach, przy przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

Ocena placów zabaw wykazała, że:

- place zabaw wyposażone są w piaskownice i sprzęt służący do zabaw dla dzieci, ich stan sanitarno-techniczny w większości nie budził zastrzeżeń;
- na wszystkich placach zabaw znajdują się tablice z instrukcją bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu;
- sprzęt zabawowy oraz piasek w piaskownicach posiadał atesty i certyfikaty.

### **1.6 Dożywianie dzieci i młodzieży.**

W 2022 roku skontrolowano 30 placówki szkolne pod kątem dożywiania dzieci i młodzieży, w których zorganizowano dożywianie, którego strukturę przedstawiono poniżej:



- w szkołach podstawowych z dożywiania korzystało **1612** uczniów ( w tym **77** uczniów z posiłków dofinansowanych) na **4237** uczniów uczęszczających ogółem do tych szkół.
- w zespołach szkół i liceach z dożywiania korzystało **435** uczniów ( w tym 60 uczniów z posiłków dofinansowanych) na **2301** uczniów uczęszczających do tych szkół.

Planowanie jadłospisów odbywało się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, z uwzględnieniem zasad racjonalnego żywienia.

### **1.7 Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych.**



Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze terenie działka **14** tego typu placówek, tj. 10 żłobków i 4 klubów dziecięcych. Nadzorem objęto **11** placówek. Z zajęć korzystało **372** dzieci w wieku od 6 m-ca do 3 lat.

źródło : [https://newslubuski.pl/media/k2/items/cache/63198bb6f6fa6b21b22873d207564353\\_XL.jpg](https://newslubuski.pl/media/k2/items/cache/63198bb6f6fa6b21b22873d207564353_XL.jpg)

W ocenianych placówkach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W 2022 r. wpłynęło **6** wniosków o wydanie opinii sanitarnej o pomieszczeniach przeznaczonych na działalność w tym zakresie. Wydano **1** opinię negatywną z uwagi na nie przygotowanie placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Po usunięciu nieprawidłowości ponownie został złożony wniosek o wydanie opinii. Łącznie wydano **6** pozytywnych opinii sanitarnych o nowopowstałych placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.

### **1.8 Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych.**

We wszystkich skontrolowanych placówkach w 2022 r. przeprowadzone kontrole wykazały, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze. Prowadzone działania edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu polegały na udzielaniu instruktażu dyrektorom placówek w trakcie czynności kontrolnych.

### 1.9. Higiena procesu nauczania

W 2022 r. skontrolowano przestrzeganie norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów, dokonując oceny czasu trwania przerw międzylekcyjnych. Nie stwierdzono szkół, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 minut. Uczniowie mają zapewnioną co najmniej jedną przerwę 15-20 minut w czasie pobytu na zajęciach w szkole. Jednocześnie wszystkie skontrolowane szkoły, umożliwiają uczniom spędzanie przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu. W 1 placówce stwierdzono nieuwzględnianie możliwości psychofizycznych uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Udzielono instruktażu kadrze kierowniczej i pedagogicznej na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się oraz przesłano zalecenie do organu prowadzącego placówkę do podjęcia działań w celu poprawy higieny umysłowej pracy uczniów.

### 1.10 Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka.

W ramach profilaktyki zmian przeciężeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa, oceniono w 2022 roku 2535 stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków, pod względem dostosowania mebli szkolnych do ich wzrostu. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

### 1.11 Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych.

W 2022 r. oceniono obciążenie tornistrami i plecakami uczniów uczęszczających do szkół podstawowych oraz w ramach *ogólnopolskiego dnia tornistra 1 października*. Jednocześnie oceniono warunki do pozostawiania, przez uczniów, przyborów i podręczników szkolnych.



źródło: [www.gis.gov.pl](http://www.gis.gov.pl)

Zważono 105 tornistrów i plecaków. Ocena wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie noszą tornistry i plecaki, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 60 % uczniów. Dlatego systematycznie powtarzane są apele do rodziców, nauczycieli i uczniów, żeby zwracali uwagę na zawartość plecaków i tornistrów – aby nie było w nich rzeczy, które niepotrzebnie je obciążają. W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że dyrektorzy placówek zapewnili wszystkim uczniom możliwość pozostawienia przyborów szkolnych w wydzielonych do tego celu indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych. Przeprowadzona ocena wykazała, że w 23 skontrolowanych placówkach uczniowie posiadają szafki indywidualne do pozostawiania

części podręczników w szkole a w 6 inne miejsce na pozostawienie podręczników. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

### **1.12 Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach.**

We wszystkich skontrolowanych, w 2022 r., placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Praca pielęgniarek polega m.in. na udzielaniu pierwszej pomocy, na szerzeniu oświaty zdrowotnej oraz współpracy z kadrami pedagogicznymi i rodzicami. Czas pracy pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby uczniów w szkole. Istnieją placówki gdzie pielęgniarka dociera 1 - 2 razy w miesiącu. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. Są też 3 placówki w których brak jest opieki pielęgniarskiej, poinformowano Lubuski Oddział NFZ w Zielonej Górze o zaistniałej sytuacji.

W 2022 r. nadzorem objęto 3 gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, stanowisko do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, dozowniki na mydło. W ramach analizy interwencji na występowanie wszawicy wśród uczniów sprawdzano również działania pielęgniarki, która w danej placówce świadczyła opiekę medyczną. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

### **1.13 Wypoczynek dzieci i młodzieży.**

W 2022 roku nadzorem objęto 22 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży, w których przebywało łącznie 577 uczestników (w 2021 r. nadzorem objęto 12 placówek, w których przebywało 357 uczestników). Przed rozpoczęciem ferii zimowych przesłano pismo do Urzędów miast i gmin na terenie działania tut. Stacji, przypominające o przygotowaniu placówek wypoczynku zgodnie z wytycznymi GIS, MEiN i MZ dla organizatorów wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2021/2022 oraz o podjęciu wzmoczonych działań, mających na celu zapewnienie bezpiecznego, zdrowego i higienicznego wypoczynku w czasie epidemii. Przygotowanie placówek



źródło: [www.csir.babimost.pl](http://www.csir.babimost.pl)  
Centrum Sportu i Rekreacji  
Babimost

pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych nie budziło zastrzeżeń.

Organizatorzy wypoczynku opracowali procedury zgodne z „Wytycznymi GIS MZ MEN dla organizatorów wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2021/2022”.

W okresie ferii zimowych z wypoczynku skorzystało 154, a w okresie letnich wakacji 423 dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był w obiektach szkół lub w miejscu prowadzenia działalności przez organizatora. Formy

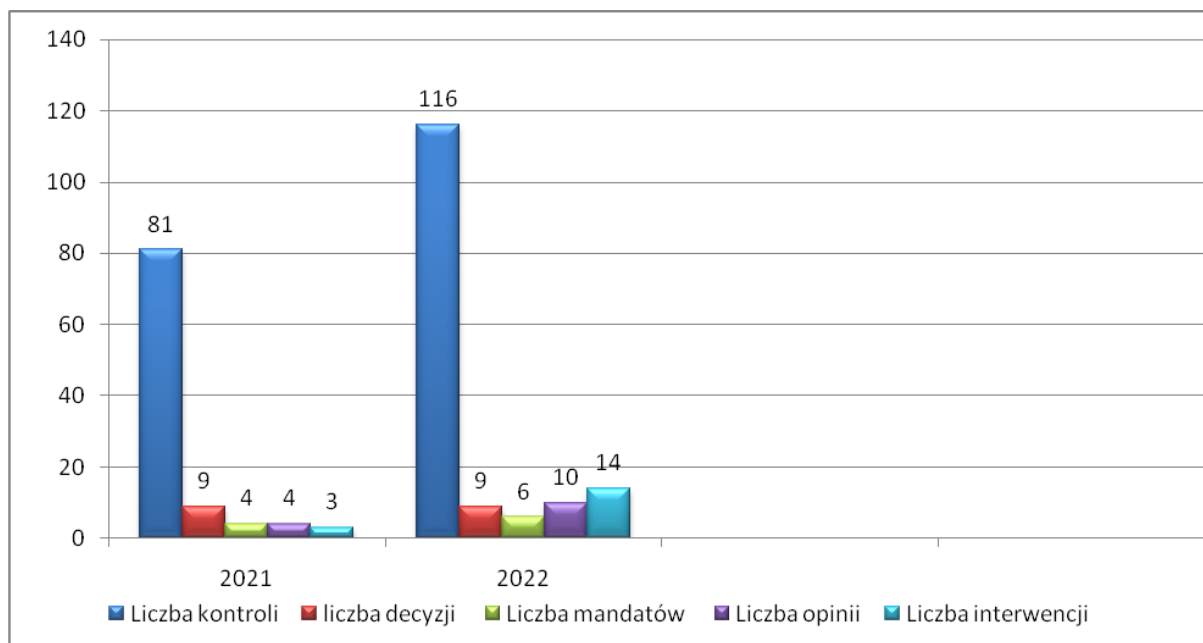
wyjazdowe wypoczynku organizowano w hotelach bądź w ośrodkach sportowych. Dla uczestników wypoczynku organizatorzy przygotowali różnego rodzaju gry, zabawy i wycieczki. Nieprawidłowości w tym zakresie nie odnotowano.

### **1.14 Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023.**

W 2022 r. przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego zobowiązano pismem organy prowadzące do podjęcia działań mających na celu bezpieczny i higieniczny powrót uczniów do szkoły w stanie zagrożenia epidemicznego oraz zobowiązano dyrektorów placówek do przekazywania liczby uczniów i klasy, w przypadku pozyskania informacji od rodziców i opiekunów o wystąpieniu zakażenia SARS-CoV-2, w związku z koniecznością monitorowania aktualnej sytuacji epidemiologicznej i wykrywanie ognisk zakażeń SARS-CoV-2 w placówkach oświatowych. Dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023 przeprowadzając kontrole w 6 placówkach szkolnych. Ocena wykazała, że przeprowadzone zostały prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe. Doposażono placówki w nowe pomoce dydaktyczne, ekrany multimedialne oraz pomoce w ramach projektu „Laboratorium Przyszłości”. Z uwagi na trwający stan zagrożenia epidemicznego do dyspozycji dyrektorów szkół jest telefon dedykowany dla dyrektorów placówek do szybkiego kontaktu z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w sytuacji wystąpienia zakażenia koronawirusem na terenie placówki. W skontrolowanych placówkach opracowano procedury bezpieczeństwa oraz wewnętrzne regulaminy uwzględniające stan zagrożenia epidemicznego, a także zapewniono w nieograniczonej ilości środki dezynfekcyjne. Wszystkie prace porządkowe zostały ukończone do 31 sierpnia 2022 r.

### **1.15 Działania kontrolne i represyjne.**

W 2022 r. przeprowadzono łącznie **116** kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych i placówkach sezonowych. Przebywało w nich łącznie **9 707** dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **9** decyzji administracyjnych nakazujących poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone uchybienia nałożono **6** mandatów karnych. Wydano **10** opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania placówek nauczania wychowania i opieki. Przyjęto **4** interwencje dotyczące placówek oświatowych, z których **1** uznano za zasadną. Wydano **20** opinii o zawieszeniu zajęć stacjonarnych w związku z wystąpieniem zakażenia Covid-19 w placówkach oświatowo-wychowawczych ( 2021-119)



**Wykres nr 1** Działalność kontrolna i represyjna PSSE w Zielonej Górze prowadzona w placówkach nauczania i wychowania w 2022 r. w porównaniu do 2021.

## Podsumowanie

1. Placówki oświatowo-wychowawcze w 2022 roku w związku z epidemią funkcjonowały zgodnie z Wytycznymi przeciwepidemicznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji i Nauki.
2. Nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny stwierdzono w **17** obiektach, tj. 17% skontrolowanych placówek (w 2021 r. – 17 % skontrolowanych).
3. Nałożono **6** mandatów karnych za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w 2021 r. – 4).
4. Przyjęto **4** interwencje na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania, wychowania i opieki. ( w 2021 r. –3).
5. Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w szkole, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości z uwagi na zadawane przez nauczycieli prace domowe.
6. W szkołach funkcjonują prawidłowe przerwy międzylekcyjne oraz możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie .
7. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze.
8. Opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej.  
– W 3 szkołach uczniowie nie mieli zapewnionej opieki.
9. Podobnie jak w latach poprzednich, w przedszkolach publicznych dzieci nie miały zapewnionej opieki medycznej.

10. Przeprowadzona w 2022 r. ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykazała że uczniowie siedzą w stanowiskach pracy ucznia/ przedszkolaka zgodnie z zasadami ergonomii.
11. Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie noszą tornistry , których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 60 % uczniów.
12. W stosunku do 2021 r. liczba placówek organizujących wycieczki dla dzieci i młodzieży uległa znacznemu zwiększeniu z 40 do 47 oraz liczba uczestników wycieczki uległa zwiększeniu 357 do 577.
13. Na placach zabaw i terenach rekreacyjnych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki zabawy i wypoczynku.
14. Szkoły zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2022/2023.
15. W stosunku do 2021 r. liczba wydanych opinii pozytywnych opinii o zawieszeniu zajęć stacjonarnych i przejście na zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla różnego typu szkół i placówek oświatowo-wychowawczych umożliwiły uczniom i dzieciom przebywającym na kwarantannie uczestniczenie w zajęciach szkolnych i przedszkolnych zmniejszeniu uległa zmniejszeniu z 119 do 20 z uwagi na zmianę przepisów prawa i przejściu ze stanu epidemii na stan zagrożenia epidemicznego.
16. Uruchomiona infolinia tylko dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w celu zgłoszenia zakażenia i omówienia postępowania.





*Nestlé Polska S.A. w Kargowej*

*źródło: <https://www.videotekst.pl/referencje/badania-jakosci-napiecia>*

## **VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY**

### 1.1. Warunki higieniczno - sanitarne w środowisku pracy

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego należy m.in. sprawowanie nadzoru nad higieniczno - sanitarnymi warunkami środowiska pracy, a jego celem jest zapobieganie chorobom, wypadkom przy pracy w szczególności powstawaniu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy. Obowiązek ten jest realizowany przede wszystkim w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Kodeks Pracy oraz innych przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje również nadzór nad przestrzeganiem przepisów - krajowych i unijnych - dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów oraz środków zastępczych.

Ponadto Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni zostali upoważnieni do podejmowania decyzji o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, a tym samym są zobowiązani do zbadania związku przyczynowego między rozpoznanym schorzeniem, a pracą zawodową.

### 1.2. Zagrożenia w środowisku pracy



źródło: <https://asystembhp.pl/czynniki-stwarzajace-zagrozenie-dla-zdrowia-i-zycia>

W środowisku pracy występują dwie grupy czynników szkodliwych dla zdrowia do pierwszej grupy należą te, dla których ustalono w przepisach prawa normatywy higieniczne i są to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, niektóre związki chemiczne, oraz czynniki o działaniu których rakotwórczym i mutagennym. Do drugiej grupy należą te czynniki, dla których, brak jest ustalonych normatywów higienicznych, bądź ich ustalenie jest niemożliwe, są to m.in.: szkodliwe czynniki biologiczne, substancje i mieszaniny o działaniu alergizującym i drażniącym, czynniki i procesy technologiczne o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym, nadmierny wysiłek głosowy, przeciążenie układu ruchu i obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy.

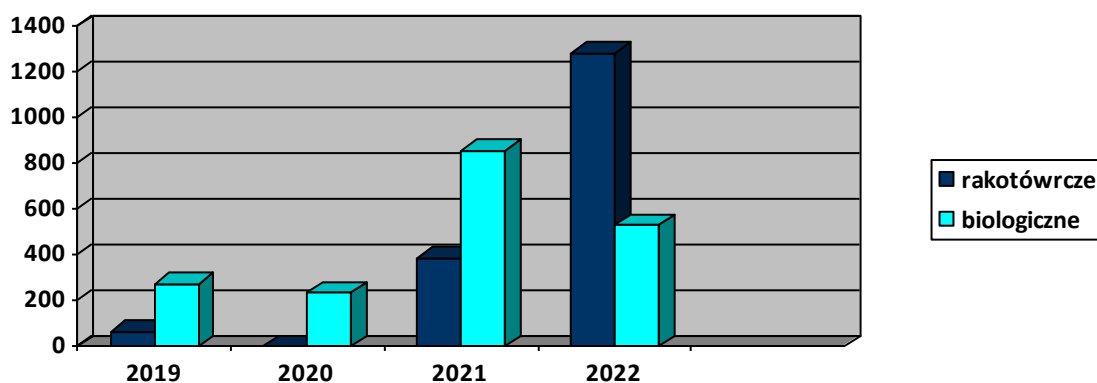
## Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

W 2022 r. Sekcja higieny Pracy przeprowadziła 96 kontroli a zatrudnionych ogółem było 9715 pracowników, w tym w narażeniu na czynniki przekraczające NDS lub NDN \*\*\* pracowało 634 osób.

Rok	Ilość zakładów objętych nadzorem	Liczba zatrudnionych ogółem	Liczba zatrudnionych w przekroczeniach NDS lub NDN***
2019	64	3238	403
2020	31	11984	374
2021	47	9454	638
2022	96	9715	634

NDS lub NDN\*\*\*- najwyższe dopuszczalne stężenie lub natężenie czynnika szkodliwego

*Tabela nr 1. Zatrudnienie w skontrolowanych zakładach i liczba osób, które pracowały w przekroczeniach ustalonych normatywów higienicznych w latach 2019–2022*



*Wykres. 1. Liczba zatrudnionych na stanowiskach, na których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze i szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2019–2022 (dotyczy zakładów skontrolowanych w danym roku)*

W zakresie czynników biologicznych w 2022 r. przeprowadzono 20 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: ochroną zdrowia, praniem i czyszczeniem odzieży, gospodarką wodno-ściekową, segregacją odpadów komunalnych. W narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 531 pracowników. Czynniki z grupy 2 zagrożenia mogą wywoływać choroby u ludzi i być niebezpiecznymi dla pracowników, czynniki z 3 grupy mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i być niebezpiecznymi dla pracowników, ale zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyczne, czynniki z 4 grupy zagrożenia mogą wywoływać ciężkie choroby i w stosunku, do których zazwyczaj brak jest skutecznych metod profilaktyki i leczenia. Stosowane działania profilaktyczne polegają na: ograniczaniu liczby narażonych, zapewnieniu hermetyzacji prac, zapewnieniu właściwie urządzonej pomieszczeń i urządzeń higieniczno- sanitarnych ( śluzy sanitarne, wydzielone jadalnie), w niektórych przypadkach szczepienia ochronne, zapewnienie ochron indywidualnych, sprzętu jednorazowego użytku, dezynfekcji, sterylizacji, badaniach lekarskich profilaktycznych, przestrzeganiu procedur sanitarnych, w tym dotyczących incydentów stwarzających realne zagrożenie (uszkodzenie ciągłości tkanek, zakłucia). Szczególnie

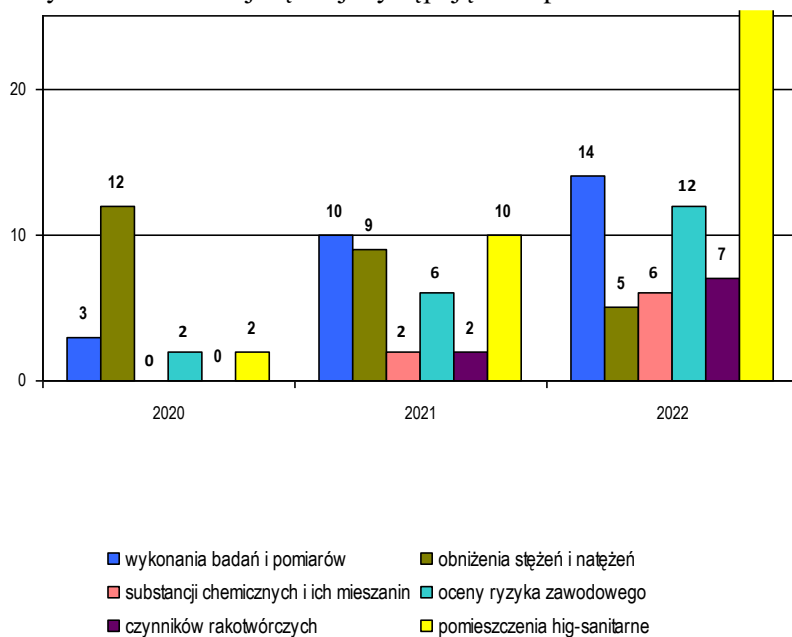
## Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

znaczenie mają szkolenia z zakresu bhp – sumiennie przeprowadzane i często ponawiane, a także wnikliwie sporządzanie i udostępnianie pracownikom oceny ryzyka zawodowego.

W zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w 2022 r. przeprowadzono 30 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: obróbką mechaniczną drewna, zakłady stosujące w swoim procesie produkcyjnym formaldehyd.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 stycznia 2020 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. poz. 197) w załączniku nr 1 określiło nowe „Procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”. Należą do nich m.in.: wszystkie prace, podczas których występuje narażenie na pyły drewna (niezależnie od gatunku, rodzaju i twardości drewna). Zostały one uznane za procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w powiecie zielonogórskim podczas kontroli sanitarnych stwierdził najczęściej występujące nieprawidłowości:



Wykres. 2. Liczba zakładów gdzie stwierdzono niższe wymienione uchybienia w latach 2020-2022

### Najistotniejsze uchybienia w skontrolowanych zakładach pracy w 2022 r. dotyczyły głównie:

- Złego stanu sanitarno-higienicznego zaplecza socjalnego , tj.: szatni, umywalni, ubikacji, jadalni, które są niezbędne do zapewnienia właściwych, pod względem higieniczno-sanitarnym warunków pracy. Zapewnienie ich minimalizuje niekorzystne skutki powodowane, przede wszystkim, przez organizmy wywołujące choroby zakaźne, substancje i mieszaniny chemiczne drażniące, żrące, alergizujące, czy też prace powodujące znaczne zabrudzenie ciała. Zły stan

## **Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy**

tych pomieszczeń stwierdzono w 26 zakładach. Najczęściej stwierdzane uchybienia to: brudne ściany i sufity, niedostateczne wyposażenie pomieszczeń, zły stan sanitarny zaplecza socjalnego dla pracowników, brak wentylacji w pomieszczeniach, uszkodzona armatura sanitarna.

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono w 14 podmiotach. Brak badań w środowisku pracy utrudnia dokonanie oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy oraz postępowania w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej. Badania i pomiary wykonywane są bardzo często przez pracodawców dopiero jako skutek kontroli inspektora sanitarnego lub inspektora pracy.
- Przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych stwierdzono w 5 zakładach, gdzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 5 decyzji nakazujących ich obniżenie do obowiązującej normy lub zapewnienia programu organizacyjno-technicznego zmierzającego do ograniczenia narażenia na hałas lub drgania mechaniczne o działaniu miejscowym oraz dostosowania tych działań do potrzeb pracowników należących do grup szczególnego ryzyka.
- Brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, które uwzględniają aktualne warunki pracy oraz badania i pomiary czynników szkodliwych na stanowiskach pracy stwierdzono w 12 zakładach pracy.

W roku 2022 r. w ramach zadań Głównego Inspektora Sanitarnego oraz planowanych zasadniczych przedsięwzięciach nie dokonano kontroli warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, oraz na stanowiskach pracy w zakładach pogrzebowych na terenie powiatu zielonogórskiego.



Bardzo duże znaczenie dla ochrony zdrowia pracujących, zwłaszcza narażonych na czynniki szkodliwe działające poprzez drogi oddechowe i dla osób niepalących, ma przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

<https://www.poniedzialek.pl/pl/p/Zakaz-palenia-elektronicznych-papierosow-na-terenie-objektu/1113>

Wpływ palenia wyrobów tytoniowych na zdrowie powinien być już każdemu dobrze znany. Zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach pracy w większości zakładów jest przestrzegany. Wiąże się to bezpośrednio z powszechną znajomością przepisów ustawy. Zakładach pracy, zazwyczaj są to większe firmy wydzielane są osobne pomieszczenia zwane palarniami. W mniejszych zakładach wydzielane są często miejsca palenia na zewnątrz, są też takie, w których obowiązuje całkowity zakaz palenia na terenie obiektu. Całkowity zakaz wprowadzany jest najczęściej w związku ze specyfiką prowadzonej działalności dotyczy zakładów m.in. przemysłu drzewnego, stosujących łatwopalne związki



chemiczne takie jak lakiery czy rozpuszczalniki i inne, produkujących żywność, a także zakładów ochrony zdrowia. W dużych zakładach pracy montowane są na terenie hal palarnie papierosów.

### 1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.



Znaczący zakres działalności inspektora sanitarnego stanowi nadzór nad przestrzeganiem przepisów krajowych i unijnych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków, detergentów.

W roku 2022 w powiecie zielonogórskim zagadnienia te były przedmiotem 62 kontroli. Wydana została 1 decyzja nakazująca usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli.

(źródło: <https://www.portalbhp.pl>)

Produkty biobójcze były przedmiotem 3 kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu oraz ich stosowania. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze nie stwierdził nieprawidłowości w tym zakresie.

### 1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wspólnie z innymi organami prowadzi ustawowe działania z zakresu przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W związku z prężnie rozwijającym się rynkiem sprzedaży produktów z CBD i THC w powiecie zielonogórskim przeprowadzono 3 kontrole u podmiotów oferujących w sprzedaży takie produkty. Nieprawidłowości w ww. zakresie nie stwierdzono.



W roku 2022 r. nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub NSP. Podmioty lecznicze oraz wykonujące badania pośmiertne zobowiązane są do zgłaszania powiatowemu inspektorowi sanitarnemu podejrzeń zatruc i zgonów po zażyciu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Źródło; <https://24kurier.pl/aktualnosci/kraj/dopalacze-kradna-zycie-film>



## *Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy*

- W 2022 r. zgłoszono 15 (osób) zatruc środków zastępczymi w powiecie zielonogórskim co pokazuje wzrost zgłoszeń w stosunku do roku poprzedniego.

### 1.5. Nadzór nad kosmetykami.

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2022 r. przeprowadzono 1 kontrole podmiotu wytwarzającego kosmetyk, nieprawidłowości w zakresie przestrzegania ustawy o kosmetykach nie stwierdzono.

### 1.6. Choroby zawodowe



W roku 2022 r. w powiecie zielonogórskim Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze nie wydał decyzji w sprawie chorób zawodowych, ani postanowień w przedmiocie chorób zawodowych. Przeprowadził 1 wizytację w zakładzie pracy w ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego choroby zawodowej.

(źródło: <https://www.infor.pl>)

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie następowały w strukturze chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim, w latach 2018 – 2022.

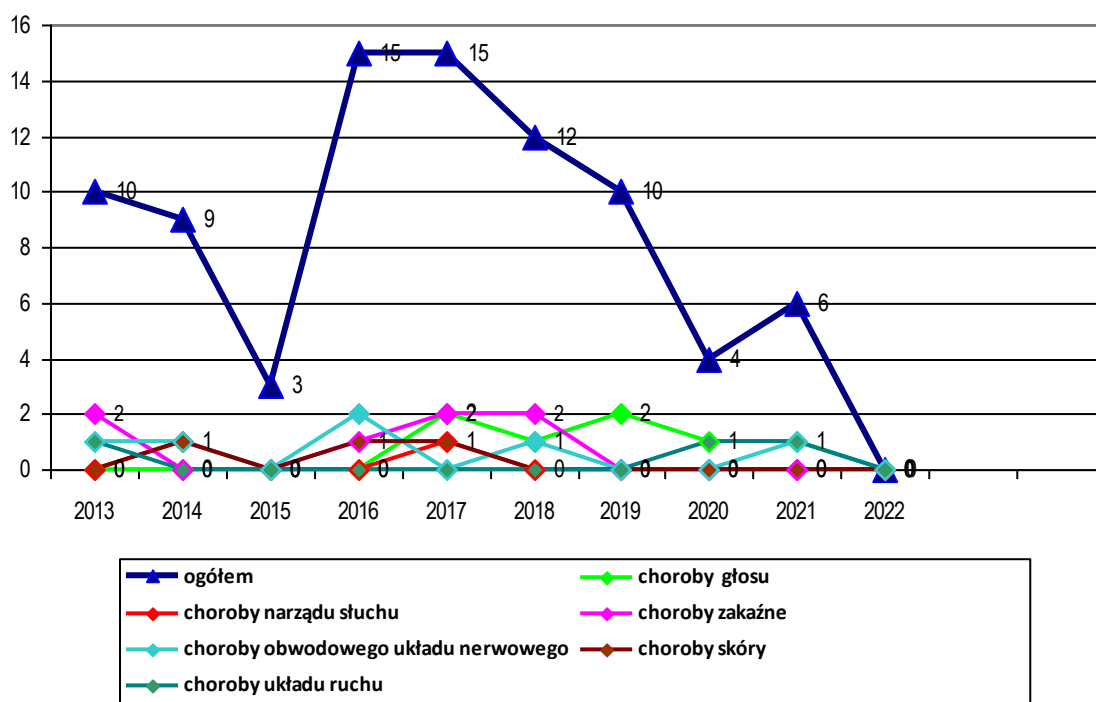
Jednostka chorobowa pozycja wykazu chorób zawodowych	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski
zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne - poz. 1					
Pylice płuc - poz. 3					
astma oskrzelowa - poz. 6					
ostre uogólnione reakcje alergiczne - poz. 8					
alergiczny nieżyt nosa - poz. 12					
przewlekłe choroby narządu głosu - poz. 15	1	2	1	1	
nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - poz. 17					
choroby skóry - poz. 18					
przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 19				1	
przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20	1		1	1	
obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu					

### Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 2 i 3 kHz - poz. 21					
zespół wibracyjny - poz. 22					
choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26	2				
<b>ogółem</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>0</b>

**Tabela nr 1.** Struktura chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim – liczba przypadków stwierdzonych decyzjami prawomocnymi w latach 2018 - 2022

W powiecie zielonogórskim w 2022 r. nie stwierdzono prawomocnymi decyzjami żadnego przypadku choroby zawodowej.



**Wykres nr 3.** Choroby zawodowe w powiecie zielonogórskim na przełomie ostatnich 10 lat (w latach 2013 – 2022) z podziałem na liczbę przypadków – ogółem i najczęściej stwierdzane

#### 1.7. Podsumowanie:

1. W 2022 r. nadzorem objęto 96 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 96 kontroli.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2022 roku wydał 35 decyzji merytorycznych oraz 34 decyzje płatnicze w powiecie zielonogórskim. Najczęstsze uchybienia w kontrolowanych zakładach to zły stan sanitarno-techniczny zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy, brak aktualnych badań i pomiarów czynników

### *Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy*

---

szkodliwych na stanowiskach pracy brak aktualnych pomiarów w zakresie czynników rakotwórczych na stanowiskach pracy (pył drewna).

3. Zostały wydane 3 tytuły wykonawcze o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do wykonania obowiązków decyzji na łączną kwotę 2 tys. zł.
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze na pracodawcę nałożył mandat karny w wysokości 250 zł za niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny zaplecza socjalnego dla pracowników.
5. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2022 nie wydał decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych.
6. Zgłoszenia zatrucień środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi wzrosło w stosunku do roku ubiegłego nie odnotowano z tego powodu zgonów, nie zaobserwowano wzmożonej aktywności podmiotów w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.



*Źródło: <https://portalkomunalny.pl/woda-z-kranu-czy-butelkowana-co-lepsze-331221/>*

*Fot. nikkytok/Depositphotos*

## **VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA**

### **1. Wstęp**

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wskazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania mikrobiologiczne i chemiczne.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2022 roku sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.



*Stacja Uzdatniania Wody w Sudole  
Fot. PSSE Zielona Góra*



*Stacja Uzdatniania Wody w Sulechowie  
Fot. PSSE Zielona Góra*

W ramach nadzoru sanitarnego badania jakości wody wykonywane były przez akredytowane laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Zielonej Górze oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. Producenci wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywali badania w innych laboratoriach akredytowanych lub o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór sanitarny nad jakością wody był sprawowany w formie monitoringu, czyli badań próbek wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze oraz producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, na podstawie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w przepisach prawnych. W przypadku gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia organ monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i nie spełnia wymagań, opracowywał komunikaty o jakości wody i zasadach jej użytkowania, które umieszczane były na stronie

## *Jakość wody przeznaczonej do spożycia*

internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Komunikaty rozpowszechniane były przez właściwego wójta/burmistrza w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat.

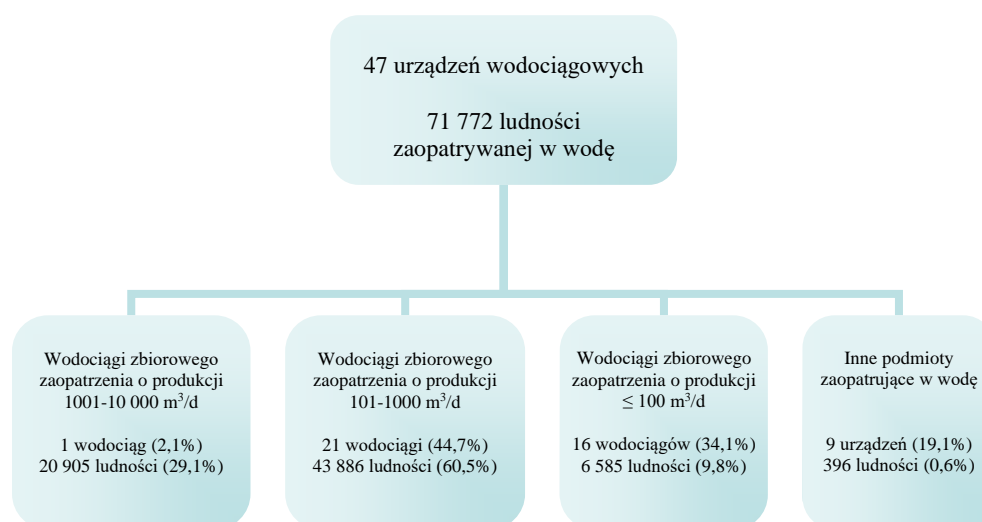
### **2. Zaopatrzenie ludności w wodę**

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia powiatu zielonogórskiego były wodociągi publiczne oparte na wodach podziemnych. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze w 2022 roku znajdowało się ogółem 47 urządzeń dostarczających wodę, w tym 38 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 9 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

W 2022 roku z wody kontrolowanej jakości korzystało 71772 mieszkańców powiatu zielonogórskiego. Ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę zaopatrywanych było 71376 ludzi, czyli 99,4 %, natomiast 396 osób tj. około 0,6 % z indywidualnych ujęć wody (grafika 1).

Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano dla 35296 osób (w 2021 roku – 45570 osób), natomiast z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 36476 osób (w 2021 roku – 26096 osób). W 2022 r. na terenie powiatu zielonogórskiego nie stwierdzano braku przydatności wody do spożycia.

W minionym roku 17 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczało wodę warunkowo odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w tym 10 (w 2021 roku - 7) w grupie urządzeń o produkcji < 100 m<sup>3</sup>/d, 6 (w 2021 roku - 8) w grupie 101-1000 m<sup>3</sup>/d, 1 (w 2021 roku - 1) w grupie 1001-10000 m<sup>3</sup>/d oraz 4 (w 2021 roku - 1) indywidualne ujęcia wody w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę. Wodociągi te znajdowały się na terenie gmin: Bojadła, Czerwieńsk, Kargowa, Nowogród Bobrzański, Sulechów, Świdnica, Trzebiechów, Zabór.

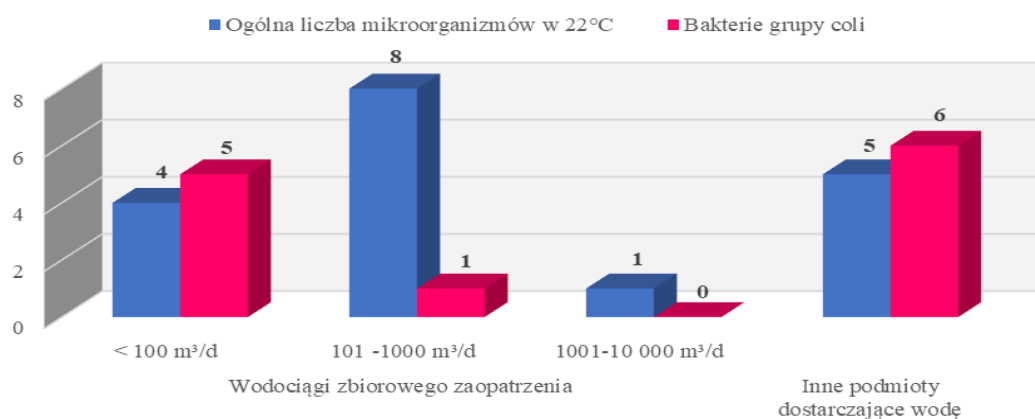


*Grafika nr 1. Liczba urządzeń wodociągowych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrzenia ludności.*



### 3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych

W 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 216 próbek wody w tym 1 w związku ze skażeniem rzeki Odry. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 192 próbek a z innych podmiotów dostarczających wodę 24 próbki. Kwestionowano 17 próbek wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego i 8 próbek pobranych w ramach kontroli wewnętrznej z powodu wykrycia bakterii grupy coli i podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C.



Wykres nr 1. Liczba kwestionowanych parametrów mikrobiologicznych w wodzie w przebadanych próbkach w 2022 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

W grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę częściej przekroczonym parametrem była ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, natomiast w grupie innych podmiotów dostarczających wodę więcej było przekroczeń bakterii grupy coli. Najwięcej przekroczeń parametrów mikrobiologicznych było w grupie wodociągów o produkcji 101-1000 m<sup>3</sup>/d oraz w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę, mniej w grupie wodociągów o produkcji < 100 m<sup>3</sup>/d, wystąpiło również przekroczenie tych parametrów w grupie wodociągów o produkcji 1001-10000 m<sup>3</sup>/d (wykres nr 1).

Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych nie spowodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. W roku ubiegłym nie odnotowano chorób i zatruc wodozależnych.

W 2022 roku nie wydano decyzji administracyjnych stwierdzających brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. Na podstawie wyników monitoringu jakości wody z bieżącego nadzoru oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez producentów wody, w przypadku przekroczenia wartości parametrycznej <10jtk/100 ml wody dla parametru bakterie grupy coli oraz przy podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C stwierdzano warunkową przydatność wody do spożycia ze wskazaniem spożywania jej jedynie po przegotowaniu oraz prowadzono postępowania administracyjne dotyczące poprawy jakości wody. Wydano również 4 zalecenia dotyczące

## *Jakość wody przeznaczonej do spożycia*

podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C na wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Gminie Czerwieńsk. Zalecenia zostały wyegzekwowane.

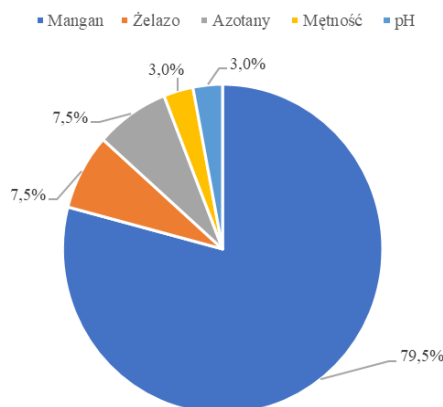
### 4. Analiza przekroczeń fizyko-chemicznych

W powiecie zielonogórskim w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przebadano ogółem 341 próbek fizykochemicznych, w tym 115 w związku ze skażeniem rzeki Odry. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 297 próbek a z innych podmiotów zaopatrujących w wodę 29 oraz 15 próbek ze studni indywidualnych (prydomowych - w związku ze skażeniem rzeki Odry). Z bieżącego nadzoru sanitarnego kwestionowanych było 39 próbek wody, w tym z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę 30 i 9 innych podmiotów zaopatrujących w wodę. Natomiast z kontroli wewnętrznej kwestionowano 34 próbki. Najwięcej przekroczeń było w gminach Zabór, Nowogród Bobrzański i Czerwieńsk.

Najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie pod względem fizykochemicznym był mangan w mniejszym stopniu żelazo, azotany, mętność i pH - (wykres 2).

Stężenie azotanów przekraczające najwyższą dopuszczalną wartość 50 mg/l należy traktować jako mogące zagrażać ostrymi objawami zatrucia w najbardziej wrażliwej na działanie toksyczne grupie populacji - dzieci poniżej 3 miesiąca życia, niemowlęta karmione z butelki oraz kobiety w ciąży.

Pozostałe parametry są istotne z punktu widzenia oceny wody przez konsumenta, ale nie mają bezpośredniego odniesienia do bezpieczeństwa zdrowotnego.



Wykres nr 2. Procentowy udział kwestionowanych parametrów fizykochemicznych w wodzie w przebadanych próbkach w 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

W toku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi w tym 1 z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Gminie Zabór oraz 2 w innych podmiotach zaopatrujących w wodę w Gminie Nowogród Bobrzański. Zmieniono również w drodze decyzji termin realizacji obowiązków dotyczących jakości wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Gminie Czerwieńsk oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę w Gminie Świdnica. Uzyskano poprawę jakości wody w drodze decyzji

## ***Jakość wody przeznaczonej do spożycia***

w zakresie manganu z wodociągu publicznego w Gminie Czerwieńsk i Zabór, w zakresie azotanów z ujęcia w Gminie Nowogród Bobrzański oraz w formie zaleceń w zakresie zapachu w gminach Sulechów i Trzebiechów, mętności w gminach Bojadła, Nowogród Bobrzański, Świdnica, Czerwieńsk, Trzebiechów i Kargowa, manganu w gminach Zabór, Kargowa i Bojadła, żelaza w gminach Czerwieńsk, Świdnica i Kargowa.

Poprawę jakości wody uzyskiwano wskutek prowadzonych przez producentów wody działań naprawczych polegających również na modernizacji istniejącej infrastruktury wodociągowej, przebudowach/budowach stacji uzdatniania wody, tj.: wymianie urządzeń technologicznych, pomp głębinowych i armatury.

### **5. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.**

Ciepła woda użytkowa oprócz wymagań mikrobiologicznych (E.coli, enterokoki) i fizykochemicznych kreślonych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna spełniać wymagania w zakresie parametru Legionella sp. Wdychanie aerozolu wodno-powietrznego, w którym znajdują się bakterie Legionella sp. (np. podczas kąpieli pod prysznicem) może spowodować zachorowanie na legionelozowe zapalenie płuc (choroba legionistów).



*Pobór próbki ciepłej wody w szpitalu w powiecie zielonogórskim podczas pandemii COVID-19  
fot. PSSE Zielona Góra*

W 2022 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 14 próbek ciepłej wody z podmiotów leczniczych, z czego 7 próbek kwestionowano. W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii Legionella sp. w instalacjach ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wydano 1 decyzję administracyjną stwierdzającą średnie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella sp. oraz 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella sp.

Zobligowane przez przepisy do przeprowadzania badań pod kątem obecności bakterii Legionella w wodzie są podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich

użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Na podstawie wyników badań wody przekazanych przez w/w podmioty w ramach kontroli wewnętrznej wydano 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie bakteriami Legionella sp., oraz 2 decyzje stwierdzające średnie skażenie bakteriami Legionella sp. Wydano także 1 decyzję zmieniającą skażenie wysokie na średnie.

## *Jakość wody przeznaczanej do spożycia*

---

Właściciele/zarządcy tych obiektów podejmowali działania naprawcze, które skutkowały poprawą jakości wody i wyegzekwowaniem wydanych decyzji.

### **Podsumowanie**

1. W 2022 roku nieznacznie zwiększyła się liczba ujęć dostarczających wodę kwestionowaną pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. Jednocześnie należy zauważyć, że w analizowanym okresie nie było konieczności stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia. Woda z wodociągów dostarczających wodę kwestionowaną pod względem mikrobiologicznym była dopuszczona do spożycia warunkowo ze wskazaniem jej przegotowania przed spożyciem.
2. Podobnie jak roku ubiegłym najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie zielonogórskim był mangan oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22<sup>0</sup>C, następnie bakterie grupy coli, żelazo, azotany, mętność i pH. Nie stwierdzono obecności bakterii *Escherichia coli* i Enterokoków kałowych.
3. W przeciwieństwie do roku ubiegłego najwięcej przekroczeń parametrów fizykochemicznych było w grupie wodociągów o produkcji < 100 m<sup>3</sup>/d, natomiast parametrów mikrobiologicznych w grupie innych podmiotów zaopatrujących w wodę,
4. Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano 35 296 osobom, to o 10 274 mniej w porównaniu do roku ubiegłego, stanowi to 49,2% mieszkańców powiatu korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub wody dostarczanej przez inne podmioty nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.
5. Z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 36 476 osób, czyli o 10 380 osób więcej w porównaniu do roku 2021, stanowi to 50,8% zaopatrywanych w wodę wodociągową mieszkańców powiatu. W 2022 roku nie stwierdzono występowania wody o jakości całkowicie nieodpowiadającej wymaganiom tzn. nie nadającej się do spożycia przez ludzi. W 2021 roku z wody nie nadającej się do spożycia korzystało 448 osób.
6. W minionym roku producenci wody prowadzili prace modernizacyjne istniejącej infrastruktury wodociągowej tj.: wymiana urządzeń technologicznych, pomp głębinowych i armatury, realizowali nowe inwestycje mające na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w gminie Czerwieńsk, Sulechów, Babimost i Bojadła.
7. Kwestionowane próbki ciepłej wody pobrane w ramach prowadzonego nadzoru w podmiotach leczniczych i obiektach użyteczności publicznej stanowiły ok. 50% wszystkich pobranych próbek wody do badań w kierunku *Legionella* sp.





*Źródło: Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim  
fot. Małgorzata Fudali Hakman, <https://zary.naszemiasto.pl/kapielisko-w-nowogrodzie-bobrzanskim-czeka-to-tylko-17/ga/c7-8785337/zd/70673581>*

## **VIII. STAN SANITARNY KĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁWALNI**

## **1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli**

W roku 2022 na terenie pow. zielonogórskiego w sezonie letnim zorganizowano jedno kąpielisko przy ul. Fabrycznej w gm. Nowogród Bobrzański.

Na podstawie ocen wizualnych oraz wyników badania jakości wody z kontroli urzędowej prowadzonej przez PPIS w Zielonej Górze oraz kontroli wewnętrznych prowadzonych przez organizatora kąpieliska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 5 bieżących ocen o przydatności wody do kąpieli.

W minionym roku zgłoszono jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli Zalew Świdnicki działka nr 51/17 obręb Świdnica gm. Świdnica pow. zielonogórski, gdzie sezon kąpielowy trwał od 24.06.2022 r. do 28.08.2022 r. przez 3 dni w tygodniu tj. piątek, sobota, niedziela.

W oparciu o przekazane oceny wizualne i wyniki badań jakości wody z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora, wydano ogółem 3 bieżące oceny o przydatności wody do kąpieli miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego na kąpielisku i w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli na bieżąco dokonywano wizualnej oceny jakości wody, w wyniku której nie stwierdzono zanieczyszczeń zakwitów sinic oraz obecności w wodzie materiałów smolistych, szkła, tworzyw sztucznych i innych odpadów.

Jakość wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli odpowiadała rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. *w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.*

Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim i miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli Zalew Świdnicki skontrolowano w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w trakcie trwania sezonu kąpielowego.

Podczas kontroli sanitarnej kąpieliska przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim wydano zalecenie, które dotyczyło umieszczenia tablicy informacyjnej wraz z aktualnymi informacjami (temperaturą wody i powietrza) i z regulaminem kąpieliska w jednym, bardziej widocznym miejscu dla osób korzystających z kąpieliska.

Natomiast w trakcie kontroli miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli Zalew Świdnicki poinformowano organizatora o wprowadzonych zmianach w ustawie – Prawo wodne, dotyczących usprawnienia procedury tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Jednocześnie poinstruowano, że zgodnie z ustawą miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli funkcjonujące przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, może zostać utworzone w przypadku gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska. W trakcie kontroli zwrócono uwagę na fakt, że intencją ustawodawcy w zakresie ustanowienia przepisów prawnych dla miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli było zapewnienie bezpieczeństwa kąpieli osobom kąpiącym się w sytuacjach wyjątkowych (nie dających się wcześniej przewidzieć) czyli takich, w których potrzeba jest zorganizowania krótkotrwałego wypoczynku letniego nad wodą (np. obozy



## ***Stan sanitarny kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i pływalni***

harcerskie, zawody triathlonowe). Zmiany mają doprowadzić do ograniczenia tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli niezgodnie z ich przeznaczeniem (zamiast kąpielisk).

W związku z czym zalecono przeanalizowanie procedury utworzenia kąpieliska przed kolejnym sezonem kąpielowym. Ponadto zalecono aby na terenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, w widocznym miejscu każdorazowo zamieszczać aktualną ocenę jakości wody miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Wykaz nadzorowanych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli zamieszczany jest na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim. Aktualne informacje o jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli można uzyskać u organizatorów oraz w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Informacje o jakości wody w kąpielisku były aktualizowane systematycznie po wydaniu bieżącej oceny jakości wody oraz zamieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego.

### **2. Stan sanitarny pływalni.**

W obiektach sportowych, w obiektach rekreacji wodnej, miejscach gdzie znajdują się pływalnie i urządzenia wodne przeznaczone do użytku publicznego i półpublicznego (ograniczona liczba osób np. hotele, szkoły) bezwzględnie powinny być zapewnione odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne i sanitarno-techniczne, a woda powinna być wolna od mikroorganizmów stanowiących zagrożenie zdrowia użytkowników.

Pływalnia, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*, to obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpieli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski.

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie ich bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują krajowe akty prawne.

Za bezpieczeństwo kąpiących się osób odpowiedzialny jest podmiot prowadzący działalność, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*. W przypadku pływalni jest to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie oraz właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwani „zarządzającym obszarem wodnym”.

Aby woda na pływalni była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego i nie powodowała zagrożeń zdrowotnych musi być wolna od zanieczyszczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych określonych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*.

W powiecie zielonogórskim znajduje się 1 pływalnia kryta w Sulechowie. W obiekcie tym przeprowadzono 2 kontrole. Niecki basenowe napełniane są wodą z wodociągu publicznego o odpowiedniej jakości.

Badanie wody na pływalni w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze wykonano raz w roku zgodnie z przepisami rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, w zakresie następujących parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych tj.: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C po 48 h, potencjał redox (oksydoredukcyjny), pH, chlor wolny, chlor związany, mętność, azotany, utlenialność,  $\Sigma$  THM, Chloroform, *Legionella sp.* Do badań laboratoryjnych z niecek basenowych oraz z systemów cyrkulacji i z natrysków pływalni krytej w Sulechowie pobrano łącznie 20 próbek wody.

Jakość wody w 4 (20%) pobranych próbkach w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nie odpowiadała wymaganiom fizykochemicznym, określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach w zakresie chloroformu i zbyt niskiej wartości potencjału redox.

W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze zobowiązał administratora obiektu do doprowadzenia wody do odpowiednich wymagań zgodnych z w/w rozporządzeniem.

Dodatkowo w 2022 r. zarządzający pływalnią w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody dokonywał na bieżąco obserwacji wody, nadzorował urządzenia do uzdatniania wody, rejestrował systematycznie pomiary jakości wody oraz prowadził badania jakości wody na pływalni, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zielonej Górze z częstotliwością 2 razy w miesiącu.

Jakość wody na pływalni krytej w Sulechowie przez większą część 2022 r. spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne. Okresowo występowały przekroczenia dopuszczalnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C, sumy THM, chloroformu i chloru wolnego oraz sporadycznie mętności, chloru związanego i potencjału redox.

Jakość wody basenowej po przeprowadzeniu działań naprawczych i kontrolnych badań przez administratora pływalni spełniała wymagania w/w rozporządzenia.



Źródło: Pływalnia kryta w Sulechowie  
<http://www.osir.sulechow.pl/galeria-basen/>

Ogółem w 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wszczął 1 postępowanie administracyjne wobec zarządzającego pływalnią w sprawie poprawy jakości wody pod względem fizykochemicznym oraz wydał 6 pisemnych zaleceń dotyczących poprawy jakości wody, w tym 2 zalecenia dotyczyły jakości wody pod względem mikrobiologicznym i 4 pod względem fizykochemicznym. W związku z uzyskaniem poprawy jakości wody w listopadzie 2022 r., wyżej wymienione postępowanie administracyjne zostało umorzone w styczniu 2023 r. Wszystkie wydane pisemne zalecenia dotyczące poprawy jakości wody zostały wyegzekwowane.

Zarządzający pływalnią informował użytkowników o jakości wody. Komunikaty zamieszczone były na tablicy informacyjnej w obiekcie i na stronie internetowej obiektu. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanej pływalni nie budził zastrzeżeń.

### **Podsumowanie**

- W kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w *sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli* (Dz.U. z 2019 r., poz. 255).
- Z nadzorowanej pływalni pobrano ogółem 20 próbek wody z czego w 3 próbkach pobranych z niecek basenowych i w 1 próbce pobranej z systemu cyrkulacji jakość wody nie odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Jakość wody po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez administratora pływalni i wewnętrznych, kontrolnych badaniach jakości wody w nieckach basenowych i w systemie cyrkulacji odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia.
- W 2022 r. administrator pływalni prowadził badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1230).



*zdjęcie Depenbrock Polska Sp. z o.o. Patryk Brzeskot*

Hala logistyczno-magazynowo-usługowa z częścią socjalno-biurową i infrastrukturą towarzyszącą–Nowy Świat gmina Sulechów

## **IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO**

### 1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

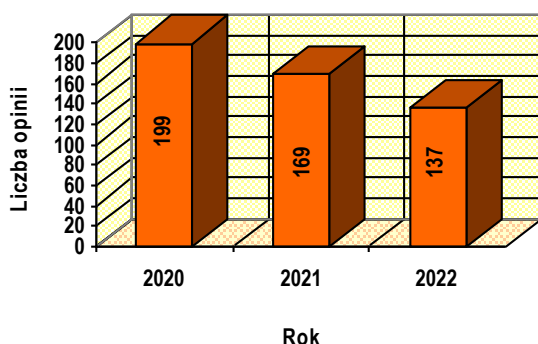
- opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- wydawanie opinii sanitarnych oraz zgody na odstępstwa od warunków technicznych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach.

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przekazywanych do użytkowania wybudowanych obiektów.

#### 1.1. Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2022 r. wydał **137 opinii sanitarnych** w tym **5 negatywnych**.

Powiat zielonogórski  
Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2020 - 2022



Wykres nr 1. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2020-2022

Struktura w zakresie wydawanych opinii w 2022 r. przedstawia się następująco:

- **15%** - opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie;



## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

- **64%** - opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- **12%** - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- **1%** - uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- **8%** - inne opinie sanitarne.

### **1.1.1. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie.**

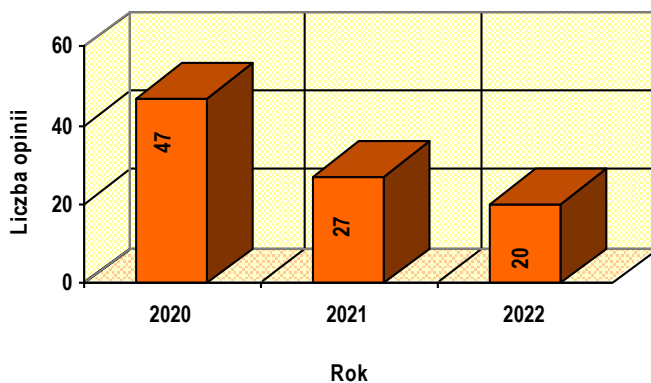
W 2022 r. wydano **20 opinii** dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) wydano:

- **7 uzgodnień** zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- **11 opinii sanitarnych** w tym **3 negatywne** dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ponadto wydano **2 opinie** w związku z zawiadomieniem organu o przystąpieniu do sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, dotyczących uwzględnienia uwarunkowań w zakresie ochrony zdrowia ludzi oraz higieny środowiska w powyższych dokumentach.

*Powiat zielonogórski  
Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania  
przestrzennego w gminie w latach 2020 - 2022*



*Wykres nr 2. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania  
przestrzennego w gminie w latach 2020-2022*



## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

Przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin analizowano wpływ ich ustaleń na higienę środowiska i zdrowie ludzi. W szczególności zwracano uwagę na:

- zapewnienie prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na zasadach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków;
- planowanie terenów mieszkaniowych i innych terenów chronionych w izolacji od terenów przemysłowych, dróg krajowych/wojewódzkich, dróg dojazdowych do terenów produkcyjnych i magazynowo-składowych oraz linii kolejowych w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na mieszkańców;
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych;
- jednoznaczne zapisy planu zawierających dopuszczenia, ograniczenia, nakazy lub zakazy w zagospodarowaniu terenów, w tym dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowania terenów mieszkaniowych w odpowiedniej odległości od istniejących i planowanych cmentarzy z uwzględnieniem zakazów obowiązujących w strefach ochronnych od cmentarzy,
- zastosowanie rozwiązań zapewniających prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- eliminacje lub ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w celu zapewnienia wymaganej jakości powietrza na terenach zamieszkania i pobytu ludzi, między innymi poprzez zastosowanie odpowiednich technologii przemysłowych oraz stosowania w celach grzewczych paliw gwarantujących zachowanie dopuszczalnych stężeń lub wartości odniesienia emitowanych zanieczyszczeń w powietrzu,
- ograniczenie wpływu na zdrowie ludzi urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

Wydano pozytywną opinię między innymi dla:

- ✓ projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
  - terenu położonego we wsi Płoty, gmina Czerwieńsk,
  - części terenów w obrębach geodezyjnych 1 miasta Kargowa, Wojnowo;
  - terenu położonego przy ul. Kosynierów w miejscowości Świdnica, gmina Świdnica;
  - terenu położonego w obrębie Piaski, gmina Świdnica;
- ✓ projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kargowa.

Powodem wydania 3 opinii negatywnych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin było:

- zapisy w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego niezgodne z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przed hałasem dla wyznaczonych terenów zabudowy zagrodowej;

## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

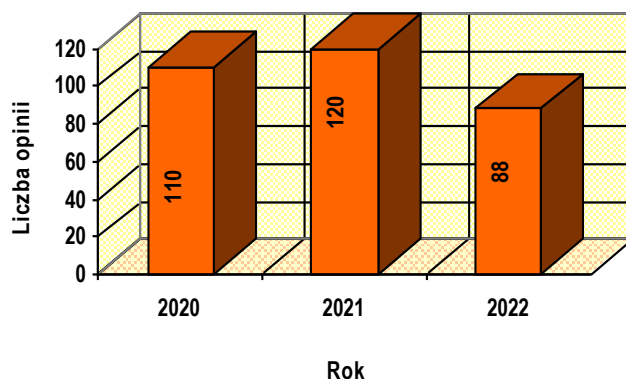
- brak szczegółowych ustaleń, nakazów oraz zakazów w zakresie dopuszczonych odnawialnych źródeł energii;
- brak wyznaczonych na graficznym załączniku stref sanitarnych wokół istniejących na terenie gminy cmentarzy; usytuowanie terenów mieszalnych bezpośrednio przy strefie produkcyjnej.

### **1.1.2. Opinie dotyczące oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.**

W 2022 r. wydano **88 opinii** dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Opinie były wydawane na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

*Powiat zielonogórski*  
*Porównanie ilości wydanych opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2020 - 2022*



*Wykres nr 3. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2020-2022*

W sprawie określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności określenia zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- **79 opinii**; dla **1 przedsięwzięcia** stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określono zakres raportu,
- **5 pism** z wyjaśnieniami dotyczącymi braku podstaw prawnych do zajęcia stanowiska przez organ PIS.

W postępowaniu dotyczącym określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko obowiązywała zasada przejrzystości. Wymagało to wnikliwej analizy danego przedsięwzięcia w celu uzyskania pewności, że jego oddziaływanie nie będzie znaczące dla zdrowia ludzi. Opinie przygotowywano biorąc pod uwagę:

## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

---

- rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami,
- emisje i występowanie innych uciążliwości,
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania,
- prawdopodobieństwo oddziaływania, czas trwania, częstotliwość, odwracalność i zasięg oddziaływania,
- usytuowanie w stosunku do istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych.

Opinię o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wydano dla przedsięwzięcia: „Budowa obwodnicy miejscowości Droszków w ciągu drogi wojewódzkiej nr 282” planowanej do realizacji w granicach administracyjnych gminy Zabór oraz miasta Zielona Góra. Odległość planowanej inwestycji od terenów zabudowy mieszkaniowej nie wykluczały prawdopodobieństwa wystąpienia uciążliwego oddziaływania na ludzi.

Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko między innymi dla następujących przedsięwzięć:

- „Centrum logistyczne z halą magazynowo-produkcyjną, zapleczem socjalno-biurowym i infrastrukturą techniczną” planowanego do realizacji w obrębie Nowy Świat, gm. Sulechów;
- „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1178F na odcinku Świdnica - Letnica”, gmina Świdnica;
- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno- ciśnieniowej wraz z przyłączami w obrębie Zabór, gm. Zabór”;
- „Budowa hali magazynowo – usługowej i budynku administracyjno - socjalnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu” przewidzianego do realizacji w Płotach, gm. Czerwieńsk;
- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w miejscowości Wojnowo, gmina Kargowa”;
- „Modernizacja stacji uzdatniania wody” w Bojadłach, gmina Bojadła;
- Elektrowni fotowoltaicznych o mocy od 1 MW do 100 MW.

W postępowaniu dotyczącym uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano:

- **3 opinie** dotyczące warunków realizacji planowanego przedsięwzięcia, pozytywne
- **1 pismo** informujące, że aktualna jest wcześniej wydana opinia.

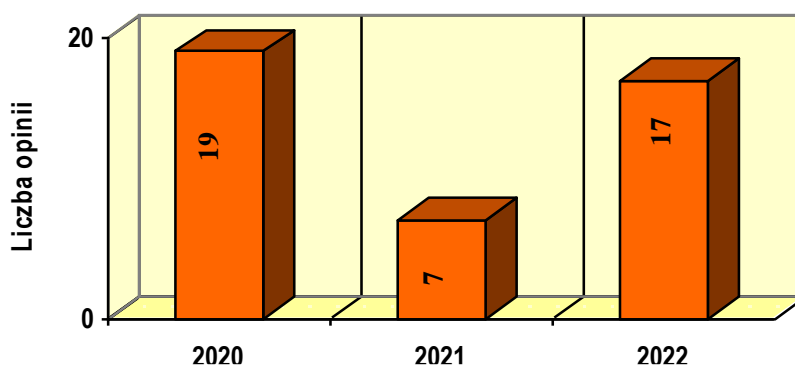
Przy opiniowaniu, na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia zwracano szczególną uwagę na konieczność zapewnienia ludziom w sąsiedztwie inwestycji higienicznych warunków życia. Analizowano przewidywane oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko i oceniano możliwości zapewnienia ochrony zdrowia ludzi przed ewentualnymi szkodliwościami i uciążliwościami.

## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

### **1.1.3. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane).**

W 2022 r. w związku ze zgłoszeniem przez inwestora zakończenia robót budowlanych uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano **17 opinii sanitarnych** w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym **5 z zastrzeżeniami** i **1 negatywną**.

*Powiat zielonogórski*  
*Porównanie liczby wydanych opinii dotyczących dopuszczenia do uż*  
*obiektów budowlanych w latach 2020 - 2022.*



*Wykres nr 4. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2020-2022*

Opinię negatywną wydano dla obiektów, w którym brak było wentylacji w pomieszczeniach pracy i właściwej wentylacji w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

Opinie z uwagami były wydawane na przykład gdy:

- obiekt został wykonany z odstępstwami od projektu budowlanego, które nie miały znaczącego wpływu na warunki higieniczne i zdrowotne,
- nie przedstawiono wyniku badania wody pod względem bakteriologicznym pobranej z instalacji wewnętrznej zrealizowanej inwestycji;
- nie zakończono wszystkich prac budowlanych – wykończeniowych w niewielkim zakresie;
- obiekt został wykonany zgodnie z projektem ale nie spełniał wymagań higienicznych i zdrowotnych np., brak nawiewników w oknach tylko możliwość rozszczelnienia okna, brak przedsiönka izolującego w ustępie, brak podcięć w drzwiach do ustępu.

W 2022 r. przeprowadzono kontrolę i wydano opinię między innymi dla przekazywanych do użytkowania inwestycji:

- „Budynek stacji uzdatniania wody wraz ze zbiornikiem retencyjnym, odstojnikiem wód popłucznych oraz zbiornikiem bezodpływowym na ścieki sanitarne w Brzeziu k. Pomorska, gmina Sulechów”;
- „Budynek przedszkola i żłobka wraz z infrastrukturą gazową oraz infrastrukturą towarzyszącą w Świdnicy, gmina Świdnica”;

## ***Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego***

- „Hala logistyczno-magazynowo-usługowa z częścią socjalno-biurową i infrastrukturą towarzyszącą w obrębie Nowy Świat, gmina Sulechów”;

Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego.

### **1.1.4. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych i inne opinie sanitarne.**

W 2022 r. wydano **1 opinię sanitarną** w sprawie **uzgodnienia dokumentacji projektowej – negatywną**. W 2021 r. w tym zakresie wydano **9 opinii sanitarnych**, w tym **4 negatywne**.

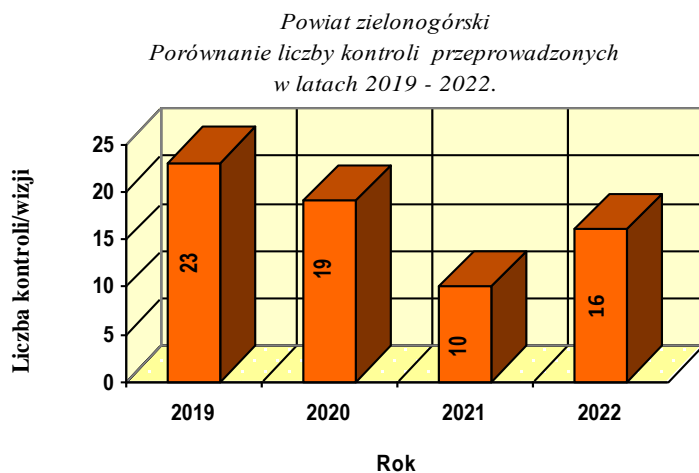
Ponadto w 2022 r. wydano **11 opinii sanitarnych** (w 2021 r. – **6 opinii sanitarnych**) na podstawie przepisów odrębnych, które dotyczyły między innymi:

- ocen higienicznych o materiałach i wyrobach używanych do uzdatniania wody w stacjach uzdatniania wody,
- weryfikacji materiałów zastosowanych do budowy sieci wodociągowej,
- informacji oraz wyjaśnień w zakresie prawa sanitarnego,

Powyższe opinie były wydawane na wniosek zainteresowanych podmiotów i dotyczyły spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, odpowiedniej wysokości, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń, właściwej gospodarki wodno – ściekowej oraz odpadami, właściwej lokalizacji.

### **1.1.5. Kontrole obiektów i wizje terenowe.**

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2022 r. przeprowadzono ogółem **16 kontroli obiektów**, skontrolowano **16 obiektów**, w **6 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości. W 2021 r. przeprowadzono ogółem **10 kontroli obiektów**, skontrolowano **8 obiektów**, w **7 obiektach** stwierdzono uchybienia.



Wykres nr 5. Powiat zielonogórski. Porównanie liczby kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022

Niewielka ilość kontroli w 2021 r. była wynikiem pandemii Covid-19. W okresach dużej ilości zakażeń nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

**Podsumowanie:**

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, wydawania zgód dotyczących odstępstw od przepisów prawa.
2. Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego i planowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.
3. Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych przedsięwzięć i realizowanych inwestycji. Stanowiska zajmowane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów. Ogólna ilość rozpatrywanych spraw i wydanych opinii sanitarnych w 2022 r. była niższa niż w 2021 r. o około 19% .
4. Odsetek opinii negatywnych w 2022 r. wynosił około 3,6 %, w 2021 r. – 9,5 %. Podobnie jak w latach ubiegłych nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego.





## **X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ**

## **1.1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.**

Działania podejmowane w 2022 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły profilaktyki chorób zakaźnych, zapobiegania nowotworom, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki uzależnień oraz działań związanych z sytuacją epidemiologiczną. Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- inicjowanie i koordynowanie programów edukacyjnych,
- organizowanie porad,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 50 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 48 wizytacji, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych. Ponadto przeprowadzono 9 porad i 1 szkolenie.

## **1.2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne:**

### **I. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI.**

#### **1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”.**



Głównym celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków uczniów oraz pogłębienie wiedzy na temat znaczenia diety i aktywności fizycznej. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia.

Program realizowany był w 14 szkołach podstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1720 uczniów oraz 395 rodziców. W trakcie realizacji programu zorganizowano 1 szkolenie, w którym uczestniczyło 7 koordynatorów, przeprowadzono 4 wizytacje, udzielono 3 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz zamieszczono na portalu Facebook 19 informacji. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

### **II. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU.**

#### **1. Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.**



Celem programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Program adresowany był do uczniów wszystkich typów szkół, nauczycieli, pracowników podmiotów leczniczych, pacjentów oraz osób uzależnionych i ich rodzin. W ramach programu zorganizowano 2 kampanie antytytoniowe: wiosenną i jesienną. Miejscem prowadzonych działań edukacyjnych były: placówki nauczania i wychowania oraz ośrodki sportu i rekreacji. Ogółem przeprowadzono 1 poradę,

zorganizowano 1 punkt informacyjno-edukacyjny dla 1 220 osób, przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 109 uczniów, wykonano 1 ekspozycję wizualną, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, oraz zamieszczono na portalu Facebook 3 informacje. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 740 osób i 779 internautów.

## **2. Program „Czyste powietrze wokół nas”.**



W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu realizowany był program przedszkolnej edukacji antytytoniowej pod nazwą „Czyste powietrze wokół nas”. Celem programu było zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W ramach realizacji programu przeprowadzono 5 wizytacji, zamieszczono na portalu Facebook 1 informację oraz udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej Program realizowany był w 5 przedszkolach. Łącznie realizacją objęto 536 przedszkolaków, 51 rodziców i 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

## **3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”.**



W 2022 roku program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pod nazwą „Bieg po zdrowie” realizowany był w IV klasach szkół podstawowych. Celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Program realizowany był w 5 szkołach podstawowych. W ramach realizacji programu przeprowadzono 7 wizytacji, zamieszczono na portalu Facebook 2 informacje oraz udzielono 2 wywiadów w lokalnych mediach. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 141 uczniów oraz 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

## **4. Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki**



Celem kampanii było zwiększenie wiedzy wśród uczniów na temat szkodliwości palenia tytoniu. W ramach kampanii odbyło się 11 pokazów prezentacji, w których uczestniczyło 190 uczniów. Łącznie działaniami edukacyjnymi w 2022 roku objęto 190 uczniów.

## **III. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH.**

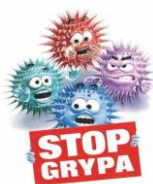
### **1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS.**



Głównym celem programu było przekazanie rzetelnych informacji na temat zakażeń wirusem HIV oraz dostarczenie wiedzy i kształtowanie właściwych

postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. W ramach profilaktyki HIV/AIDS realizowano również kampanie edukacyjne, podczas których prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono 1 naradę, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz zamieszczono na portalu Facebook 6 informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS. Program profilaktyki HIV/AIDS realizowany był w 4 placówkach nauczania i wychowania. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 212 osób i 779 internautów.

## 2. Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy.



Celem kampanii społecznej było propagowanie informacji wśród ogółu społeczeństwa na temat bezpiecznych zachowań zapobiegających szerzeniu się zakażeń przenoszonych drogą kropelkową. W trakcie trwania kampanii zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 13 informacji na temat profilaktyki grypy oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku zimowego. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 84 osób i 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

## 3. Tydzień profilaktyki dla chorób zakaźnych.



Celem kampanii „Tydzień profilaktyki dla chorób zakaźnych” było przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook oraz na stroni internetowej 9 informacji, przeprowadzono 1 naradę oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 45 osób i 779 internautów.

# IV. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, TYTONIU I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.

## 1. Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom”.



W 2022 roku realizowano kampanię dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem *nowych substancji psychoaktywnych*. Celem kampanii była edukacja młodzieży szkolnej na temat negatywnych skutków ich zażywania. W trakcie trwania kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach wypoczynku letniego/zimowego oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook informacje na temat substancji psychoaktywnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 648 osób 779 internautów.



## **V. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW.**

### **1. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów.**



Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej nowotworów wśród ogółu społeczeństwa. Program realizowany był w placówkach nauczania i wychowania. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 9 wizytacji, pokaz samobadania piersi na fantomie dla 45 nauczycieli, 7 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 151 uczniów, udzielono wywiadów dla 2 lokalnych stacji radiowych oraz opracowano 10 informacji na temat profilaktyki nowotworów i zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 2974 osoby i 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

## **VI. INNE DZIAŁANIA.**

### **1. Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy.**



Celem programu było zmniejszenie występowania wszawicy w środowisku szkolnym i przedszkolnym. Program adresowany był do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów ze szkół podstawowych oraz rodziców i opiekunów dzieci. W 2022 roku program realizowany był w 5 szkołach podstawowych oraz w 8 przedszkolach. W ramach realizacji programu przeprowadzono 5 porad, 2 wizytacje, udzielono 2 wywiadów dla lokalnych stacji radiowych, zamieszczono 8 informacji na portalu Facebook oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1556 dzieci i uczniów, 360 rodziców oraz 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

### **2. Światowy Dzień Zdrowia.**



W 2022 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „Nasza planeta a nasze zdrowie”. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia oraz opracowano 3 informacje i zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 779 internautów.

### **3. Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie.**



Celem kampanii była edukacja z zakresu bezpiecznych i zdrowych wakacji letnich/ferii zimowych, zapobiegania chorobom zakaźnym, uzależnień oraz szkodliwości promieniowania UV. Adresatami kampanii były dzieci, młodzież, ich rodzice oraz wychowawcy na koloniach, obozach i zimowiskach.

W ramach kampanii przeprowadzono 7 prelekcji dla 209 uczestników, 11 wizytacji, wykonano ekspozycje wizualne, udzielono 2 wywiadów w lokalnych mediach oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 40 informacji na temat bezpiecznych i zdrowych wakacji/ferii. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 972 osoby oraz 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

#### **4. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”**



Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany był przede wszystkim do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli. W 2022 roku do programu przystąpiło 3 przedszkola. W ramach realizacji programu przeprowadzono 9 wizytacji, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz opracowano i zamieszczono na stronie internetowej oraz portalu Facebook 1 informację na temat programu. Łącznie działaniami objęto 164 dzieci oraz 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

#### **5. Kampania edukacyjna „Lekki Tornister”**



Celem kampanii była edukacja na temat profilaktyki wad postawy. Adresatami kampanii byli uczniowie klas I - III oraz ich rodzice oraz wychowawcy w szkołach podstawowych. W ramach realizacji kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz opracowano i zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 2 informacje. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

#### **6. Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”**



Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana była do grupy odbiorców, którzy nie są specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i odżywiania w wieku od 25 do 45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 9 informacji, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono wywiadu dla lokalnej stacji radiowej oraz zorganizowano 1 szkolenie dla 4 osób. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 157 osób i 779 internautów.

#### **7. Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”**



Celem kampanii edukacyjnej była edukacja na temat skutków zdrowotnych spożywania energetyków. Kampania skierowana była do dzieci i młodzieży.



W ramach kampanii odbyło się 11 pokazów prezentacji, w których uczestniczyło 190 uczniów, udzielono 1 wywiadu dla lokalnej stacji radiowej oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 5 informacji. Łączenie działaniami edukacyjnymi objęto 190 osób oraz 779 internautów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

### **1.3. WSPÓŁPRACA.**

W 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadząc działalność oświatowo - zdrowotną współpracowała głównie z:

- Urzędem Miasta Zielona Góra,
- Komisarzatem Policji w Sulechowie,
- Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze,
- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury,
- lokalnymi mediami.

### **PODSUMOWANIE.**

1. Zadania realizowane w 2022 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. Bardzo ważną rolę w zakresie prowadzonych działań prozdrowotnych jest edukacja społeczeństwa poprzez lokalne media, które wykazują zainteresowanie działaniami promującymi zdrowie.
3. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: narady, instruktaże, zajęcia edukacyjne, pokazy prezentacji, szkolenia oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
4. Podczas prowadzonych wizytacji i narad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.
5. Ponadto dzięki zaangażowaniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze zakupiono z funduszy (w kwocie 5 tys. zł.) otrzymanych z Urzędu Miasta w Zielonej Górze następujące pomoce metodyczne:
  - prezentacja w walizce na modelach 3D „Konsekwencje używania narkotyków”,
  - model do badania jąder,
  - alkogogle.



*Źródło: zs-stanin.pl*

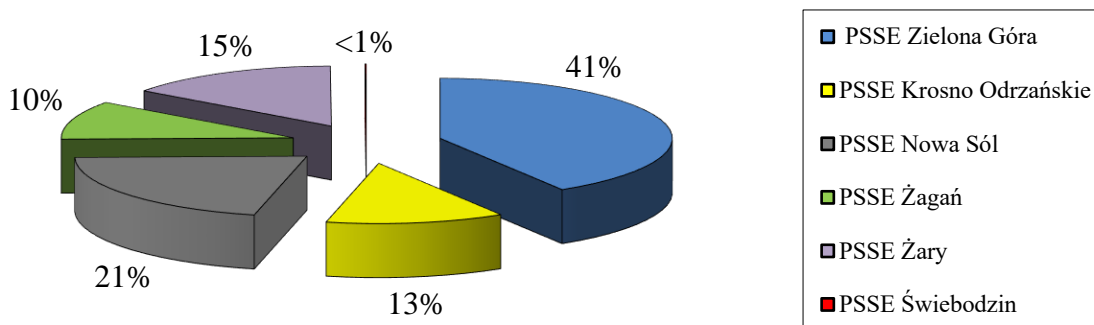
## **XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA**

**1. Kierunki i zakres badań**

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w 2022 roku w ramach nadzoru sanitarnego kontynuował wykonywanie badań na potrzeby pięciu stacji sanitarno-epidemiologicznych, tj.: w Zielonej Górze, w Krośnie Odrzańskim, w Nowej Soli, w Żaganiu, w Żarach oraz wykonywał dodatkowo pomiary w zakresie środowiska pracy dla stacji w Świebodzinie.

Rodzaj i zakres badań.			Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna					
			Zielona Góra	Krosno Odrzańskie	Nowa Sól	Żagań	Żary	Świebodzin
Badania środowiskowe	Badania wody do spożycia	Fizyczne	+	+	+	+	+	-
		Chemiczne	+	+	+	+	+	-
		Mikrobiologiczne	+	+	+	+	+	-
	Badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń Legionella sp.		+	+	+	+	+	-
	Badania wody z basenów kąpielowych		+	+	+	+	+	-
	Badania wody z kąpielisk		+	+	+	+	+	-
	Badania natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi		+	-	+	-	-	-
Badania środowiska pracy	Czynniki fizyczne		+	+	-	-	-	+
	Czynniki chemiczne		+	+	-	-	-	-
Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	Badania ozdrowieńców, nosicieli, chorych i osób ze styczności w kierunku Salmonella i Shigella		+	+	+	+	+	-
	Badania od uczniów i studentów		+	+	+	+	+	-
	Badania biologicznych wskaźników skuteczności procesu sterylizacji		-	-	-	+	-	-

**Tabela nr 1.** Zestawienie głównych kierunków **badania** wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze, dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych.



**Wykres nr 1.** Procentowy podział parametrów wykonywanych w 2022 r. przez Oddział Laboratoryjny, dla poszczególnych powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych.

## Działalność laboratoryjna

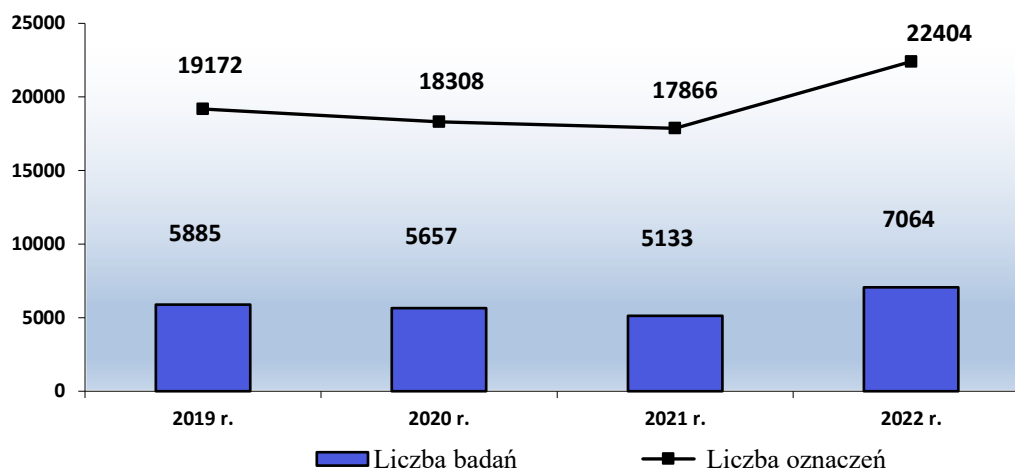
W ramach nadzoru sanitarnego w 2022 r. były wykonywane następujące badania:

- środowiskowe,
- środowiska pracy
- z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej.

Łącznie wykonano 7064 badań i pomiarów, co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 22404.

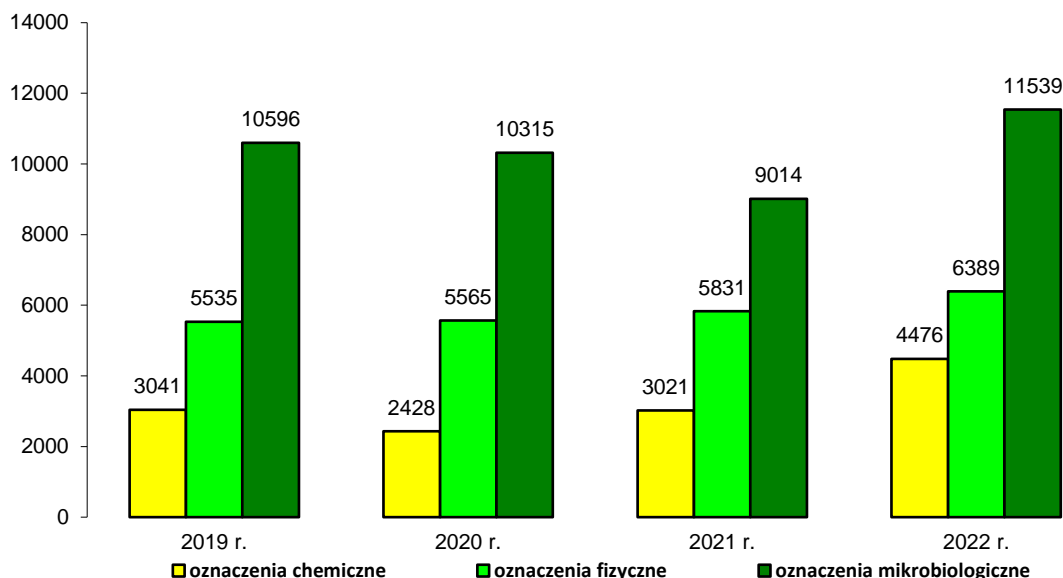
Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	3071	4393	6338	4484
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	69	83	51	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	3924	0	0	7055
<b>RAZEM:</b>		<b>7064</b>	<b>4476</b>	<b>6389</b>	<b>11539</b>

*Tabela nr 2. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2022 r.*



*Wykres nr 2. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2019-2022.*

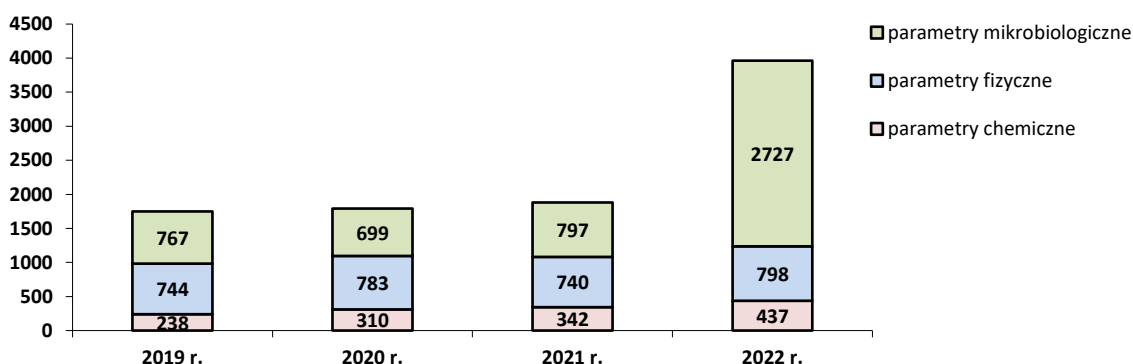
### Działalność laboratoryjna



**Wykres nr 3. Porównanie liczby oznaczeń chemicznych, fizycznych i bakteriologicznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2019-2022.**

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	517	437	798	757
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	0	0	0	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	1043	0	0	1970
<b>RAZEM:</b>		<b>1560</b>	<b>437</b>	<b>798</b>	<b>2727</b>

**Tabela nr 3. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2022 r. dla powiatu grodzkiego**

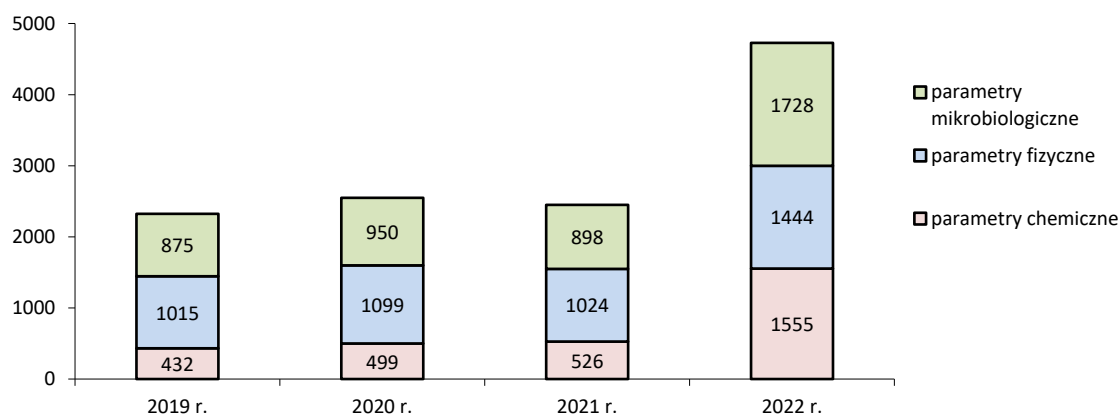


**Wykres nr 4. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu grodzkiego w latach 2019- 2022.**

## Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	784	1551	1436	942
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	7	4	8	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	408	0	0	786
<b>RAZEM:</b>		<b>1199</b>	<b>1555</b>	<b>1444</b>	<b>1728</b>

**Tabela nr 4.** Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów wykonanych w 2022 r. dla powiatu ziemskiego

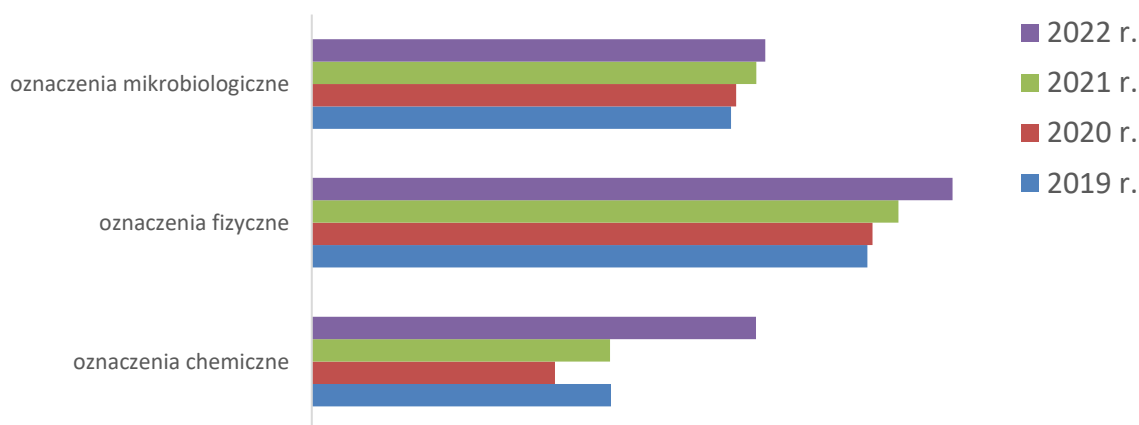


**Wykres nr 5.** Liczba wykonanych parametrów dla powiatu ziemskiego w latach 2019-2022.

## 2. Badania laboratoryjne

### 2.1. Badania środowiskowe.

W 2022 r. w Oddziale Laboratoryjnym w ramach nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 3071 badań / 15215 parametrów w próbkach środowiskowych.



**Wykres nr 6.** Porównanie liczby oznaczeń środowiskowych wykonanych w latach 2019 – 2022.



## Działalność laboratoryjna

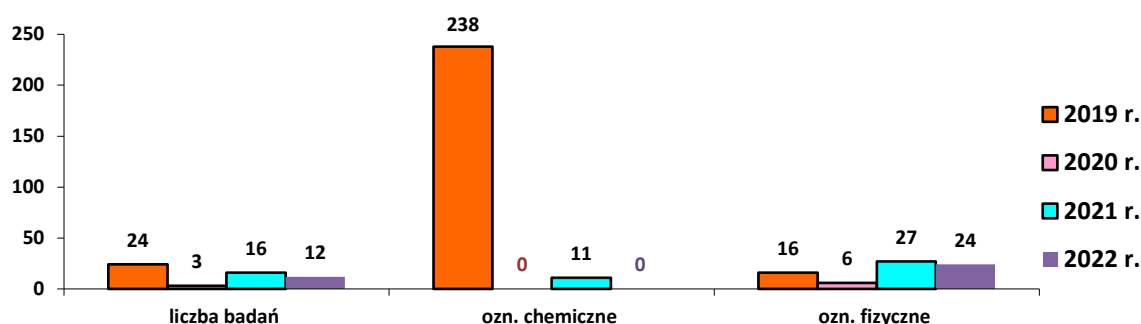
Badania środowiskowe w 2022 r. obejmowały badania próbek wody tj.: przeznaczonej do spożycia w ramach monitoringu parametrów grypy A i grupy B, wody ciepłej w kierunku badań Legionella, z pływalni i kąpielisk oraz badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.



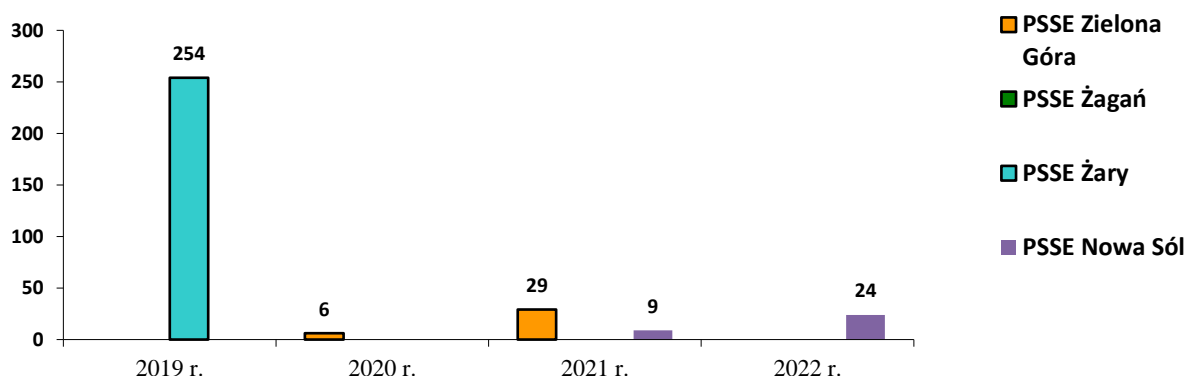
W 2022 r. przebadano 1001 próbek wody do spożycia w zakresie badań mikrobiologicznych. 63 z nich, co stanowi 6,3%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W zakresie badań fizykochemicznych 1,3% przebadanych próbek nie spełniało wymagań.

*fot. rawpixel, pobrane z Unsplash.*

Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi wykonywane były z uwagi na skargi ludności. W 2022 r. stanowiły zaledwie 0,4 % wszystkich badań środowiskowych. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2022 r. zostały przeprowadzone pomiary hałasu komunalnego.



**Wykres nr 7. Liczba badań i oznaczeń chemicznych oraz fizycznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w pomieszczeniach mieszkalnych w latach 2019-2022.**



**Wykres nr 8. Łączna liczba pomiarów/ oznaczeń wykonanych w pomieszczeniach mieszkalnych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w latach 2019-2022.**

## Działalność laboratoryjna



fot. mosir.zgora.pl

W 2022 r. w ramach nadzoru sanitarnego na pływalniach wykonano 308 oznaczeń mikrobiologicznych oraz 611 oznaczeń fizykochemicznych.

Przeprowadzono również 83 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego 8% z nich nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

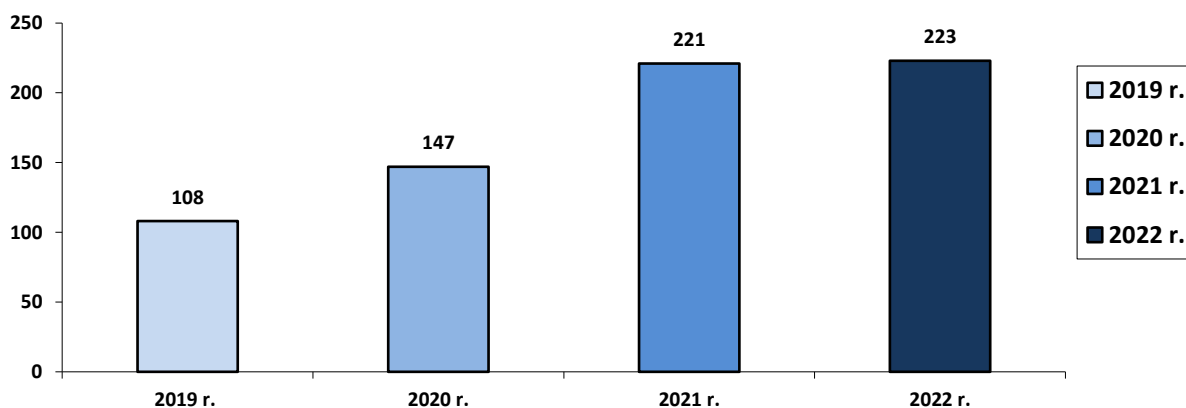


fot. A. Tonder



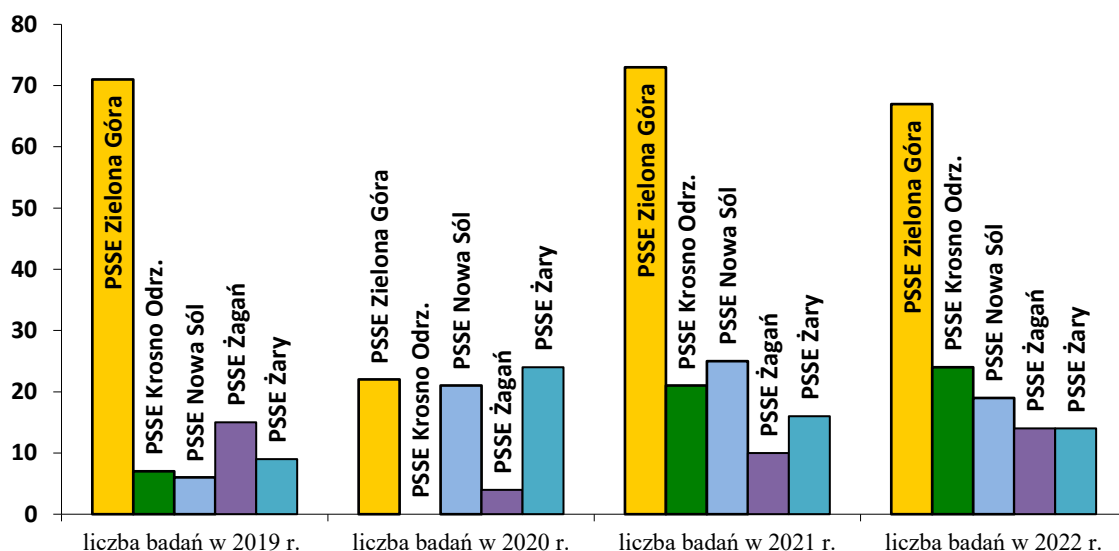
Fot. cadprojekt.com.pl

W 2022 r. w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 140 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego 37 z nich, co stanowi 26%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

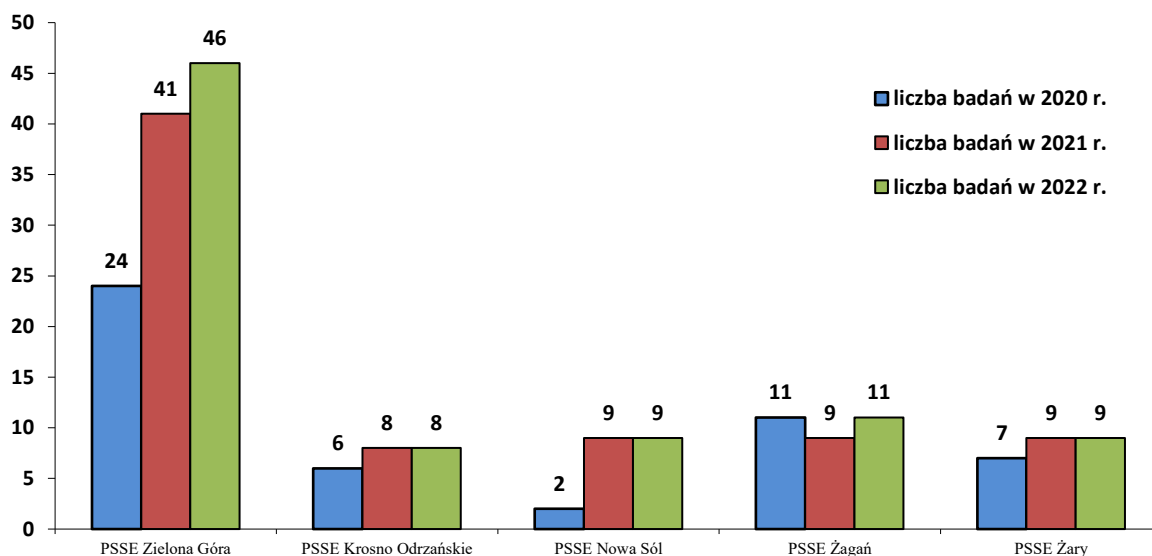


Wykres nr 9. Liczba badań próbek wody ciepłej (woda do spożycia i woda z pływalni) wykonanych w kierunku bakterii Legionella w latach 2019-2022.

## Działalność laboratoryjna



**Wykres nr 10.** Liczba badań próbek wody ciepłej (woda do spożycia) wykonanych w kierunku bakterii Legionella dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w latach 2019 – 2021.



**Wykres nr 11.** Liczba badań próbek wody ciepłej wykonanych w kierunku bakterii Legionella na pływalniach dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w latach 2020 - 2022.



fot. Urząd Gminy w Świdnicy

W 2022 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 9 badań mikrobiologicznych wody z kąpielisk, wykonując łącznie 18 oznaczeń. Wymagania mikrobiologiczne, zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel, nie były spełnione w 11% badanych próbek.

### 2.2. Badania środowiska pracy.

W 2022 r. w ramach nadzoru sanitarnego badania/pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy w ramach nadzoru sanitarnego wykonano dla 8 obiektów tj. w zakładach obróbki metali, drewna, zakładach produkcji tworzyw sztucznych, piekarni, cukierni i szpitalu.



Fot. Marcin Kubacki



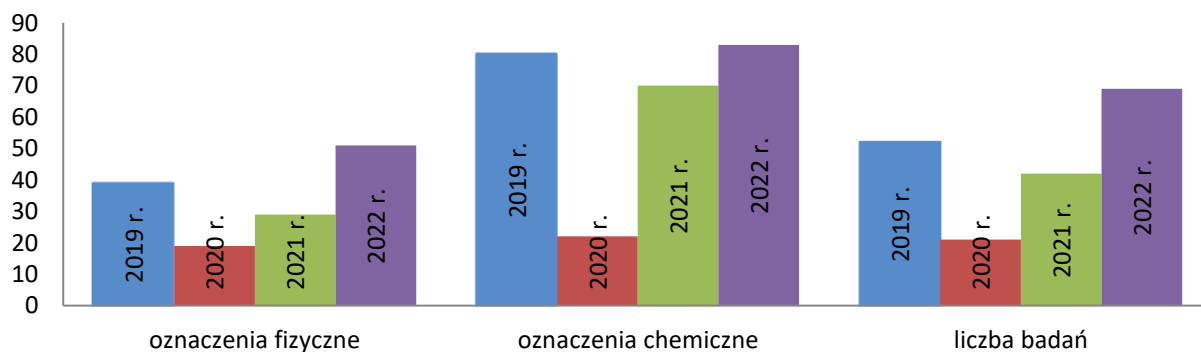
Fot. ze strony <https://spzozl.rzeszow.pl/szpital/centralna-sterylizatornia/>



Fot. A. Tonder

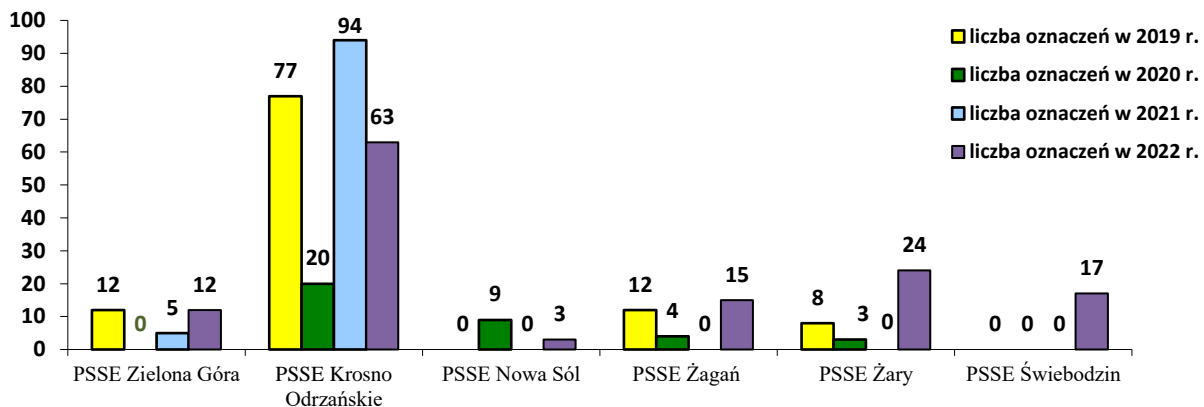
Wykonano badania stężenia pyłu, metali, tlenku węgla, epoksyetanu, styrenu oraz przeprowadzono pomiary hałasu.

Łącznie w 2022 r. wykonano 69 badań na stanowiskach pracy, co daje 134 oznaczeń chemicznych i fizycznych.



Wykres nr 12. Porównanie liczby oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych w latach 2019 - 2022.



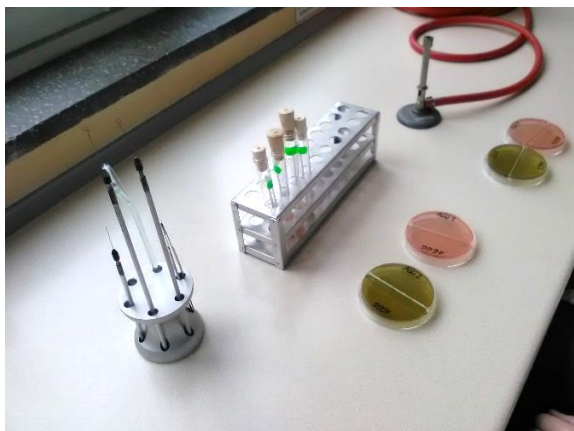


**Wykres nr 13.** Liczba oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w latach 2019-2022.

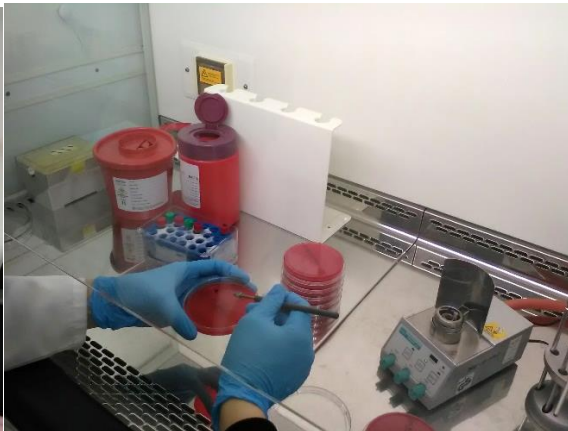
### 2.3. Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej

Z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej, w ramach nadzoru sanitarnego w 2022 r. wykonywano badania:

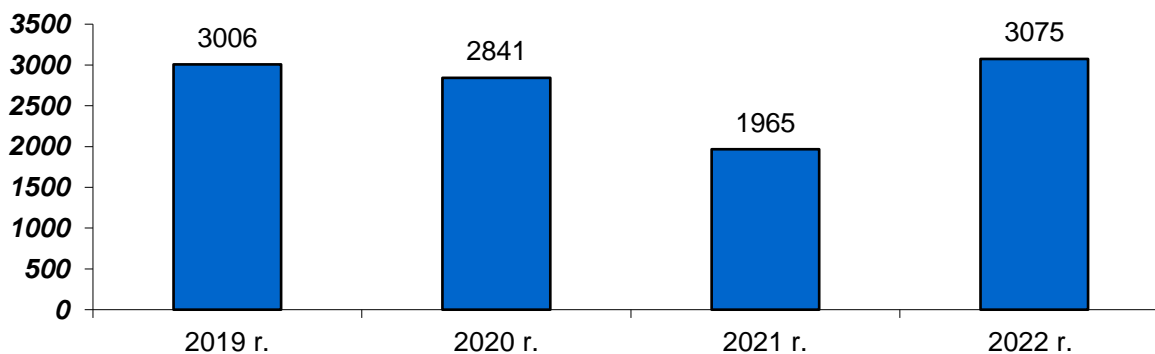
- materiału diagnostycznego od człowieka, także w ramach zatruc pokarmowych,
- próbek pobranych od uczniów i studentów do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- biologicznych wskaźników skuteczności procesów sterylizacji.



Fot. P. Furmaniak

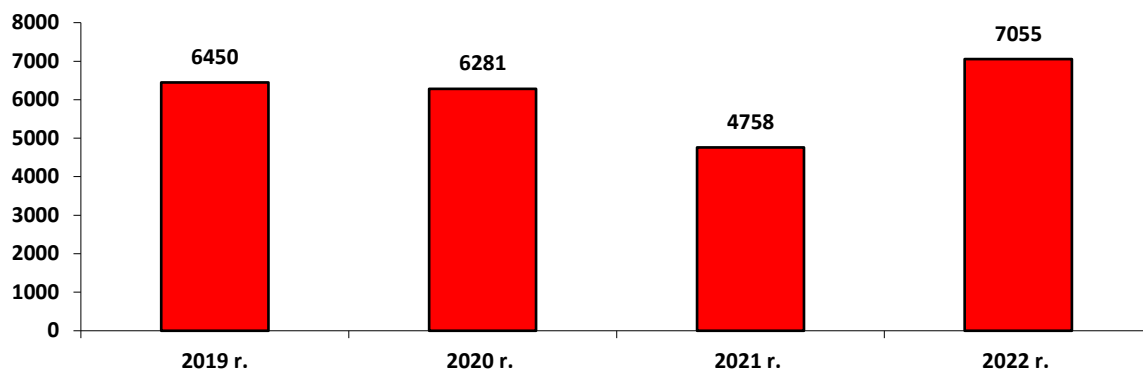


Fot. A. Tonder

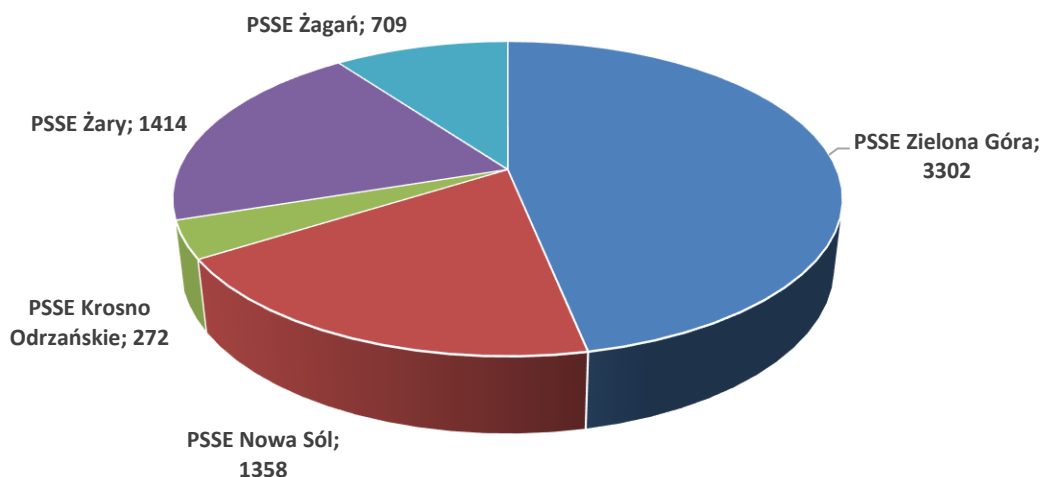


**Wykres nr 14.** Porównanie liczby wykonanych **badania** do celów sanitarno – epidemiologicznych próbek pobranych od uczniów i studentów w latach 2019-2022.

## Działalność laboratoryjna



Wykres nr 15. Porównanie liczby oznaczeń wykonanych z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej w latach 2019 - 2022.



Wykres 16. Liczba oznaczeń z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej wykonanych w 2022 r. dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

W 2022 roku wykonano badania próbek w ramach dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego ogniska zatrucia pokarmowego. Łącznie przebadano 70 osób, z czego u 41 osób w pobranych próbkach wyhodowano pałeczki *Salmonella Enteritidis*.

W przypadku postępowania epidemiologicznego dotyczącego podejrzenia zatrucia pokarmowego, pobrane próbki od 5 pacjentów przebadano w kierunku *Escherichia coli* O:157, *Yersinia* sp, *Salmonella* sp oraz *Shigella* oraz wykonano testy antygenowe na obecność rota-, adeno-, astro- i norowirusów. W pobranych próbkach nie wyhodowano bakterii chorobotwórczych i nie potwierdzono obecności wirusów.

W 2022 roku identyfikowano szczepy bakterii *Salmonella* o potwierdzonych typach serologicznych *Enteritidis*, *Typhimurium*, *Infantis*, *Agona*, *Goldcoast*, *Norwich* i *Oslo*. Najczęściej występującym szczepem bakterii była *Salmonella Enteritidis*.



### **Podsumowanie:**

1. W 2022 r. Oddział Laboratoryjny uaktualnił Zakres Akredytacji Nr AB 622 w zakresie stosowanych metod badawczych w środowisku pracy.
2. W ramach działalności statutowej w 2022 r. wykonano łącznie 7064 badań i pomiarów co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 22404.  
W porównaniu do 2021 r. odnotowano blisko 38% wzrost ilości prowadzonych badań i 25% wzrost ilości oznaczonych parametrów. W porównaniu do roku sprzed pandemii Covid-19 wzrost ilości badań wynosi około 20%, a oznaczanych parametrów około 17%.
3. Badania wykonane w ramach działalności statutowej stanowiły prawie 26 % wszystkich badań wykonanych w 2022 r. przez Oddział Laboratoryjny i w stosunku do roku 2021 roku jest to wzrost o 3%. Pozostała działalność laboratoryjna została wykonana w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.
4. Największą liczbę badań/parametrów w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny wykonał dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze tj. 41 % ogólnej liczby, następnie 21% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli, 15% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i odpowiednio 13% i 10% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim i Żaganie. Ilość badań wykonanych dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świebodzinie stanowiła <1% ogólnej liczby.
5. Blisko 3-krotny wzrost oznaczeń chemicznych w badanych próbkach dla powiatu ziemskiego wynikał ze skażenia rzeki Odry i badania ujęć wody w jej bliskim sąsiedztwie.
6. Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2022 r. stanowiły zaledwie 0,4 % wszystkich badań środowiskowych.
7. W 2022 roku ilość badań wody ciepłej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju Legionella była porównywalna do roku poprzedniego. Próbki wody były pobierane w budynkach użyteczności publicznej.
8. Największy wzrost ilości oznaczeń w 2022 roku w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w zakresie mikrobiologii medycznej i sanitarnej o 48%, następnie w środowisku pracy o 35%. Ilość oznaczeń środowiskowych w 2022 roku wzrosła o 16% w stosunku do roku 2021.
9. W 2022 roku wyniki 122 badań nie spełniały wymagań określonych w aktach prawnych, co stanowiło 0,44% całkowitej ilości wykonanych badań zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak i w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.